

Årsberättelse 2020

Funktionsstödsnämnden

Beslutad av Funktionsstödsnämnden, den 19 februari 2021, § 17

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
1.1 Läsanvisningar till rapporten.....	5
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	6
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	7
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	8
2.3 Förväntad utveckling	9
3. Sammanfattande iakttagelser.....	10
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål ..	14
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	15
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro..	20
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	23
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet.....	29
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	31
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	33
5. Analysunderlag – ekonomi.....	38
5.1 Årets resultat – ekonomi.....	38
5.2 Ekonomiska effekter av covid-19.....	42
5.3 Effektivisering	46
5.4 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	49
5.5 Verksamheternas resultat	50
5.6 Investeringar	63
6. Fem år i sammandrag.....	64

1. Förslag till beslut.

Utifrån Funktionsstödsnämndens grunduppdrag och de förutsättningar som coronapandemin har skapat har nämnden bidragit till att utveckling inom målområdena har skett. Nämndens samarbete med civilsamhället fortsätter för att ge ökade möjlighet till anställning och ökad delaktighet i samhället för servicemottagarna. Värdegrundsarbete i nämnden genomsyras av respekt för allas lika värde, arbetet med att skapa en aktiv meningsfull fritid med aktiviteter har fortsatt i något förändrat utförande (digitalt) för servicemottagarna samt arbetet med att säkra barns och ungdomars rättigheter till trygga livsvillkor. Andel medarbetare som arbetar heltid har ökat bland annat genom arbetet med bemanningsekonomi. Nämndens verksamheter har ställt upp för varandra och kreativt löst situationer som uppstått under den pressande situation som pandemin medfört under året vad gäller bemanning. Slutligen ses att mycket stora framsteg har gjorts i digitaliseringsprocessen där kunskapen, och användandet av digital teknik hos medarbetarna har ökat markant och med goda resultat.

När det gäller nämndens åtagande kring arbete med mänskliga rättigheter (MR), språkombudsrollen, barnråd, trygghet i barnbostad samt anpassade boendelösningar (Kvarbo) har coronapandemin stoppat mycket av arbetet runt dessa åtaganden vilket fördröjt tydliga resultat och effekter. Med hänsyn taget till detta så ses ett gott arbete med ett positivt resultat utifrån givna förutsättningar. I fråga om arbete med konceptet MR så har digitaliserat material arbetats fram för att kunna ingå som del i kommunens totala MR-program. Det digitala tillhandahållandet av MR-programmet förväntas ge goda effekter i form av ekonomiska effekter, ökat tillgänglighet till kompetensutveckling för medarbetarna och ett förbättrat stöd gentemot servicemottagarna. Värdegrunden med mänskliga rättigheter ligger som ett fundament i förvaltningens arbete. När det gäller språkombud har förvaltningen sett början av goda effekter i verksamheten, men det behövs fortsatt arbete för att stärka attraktivitet när det gäller språkombudsrollen och för att kunna mäta tydliga effekter av arbetet. Beträffande nämndens åtagande om införande av barnråd så är de förväntade effekter efter att barnråd införts i förvaltningen ökad delaktighet i frågor som berör barn, att livskvalitet hos barn och unga med funktionsnedsättningar vara jämlik andra barn och unga och att förvaltningen följer barnkonventionens mål. Trots årets pandemi som fördröjde arbetet har flera möten med verksamhetens barnråd ägt rum under året. Barnen har varit delaktiga i några beslut men än är det tidigt att dra slutsatser för att kunna se vilka effekter dessa aktiviteter har. Slutligen beträffande arbetet med de anpassade boendelösningar för nämndens målgrupper (Kvarbo) har under året fortsatt. Den pågående samverkan tillsammans med lokalförsörjningsenheten (LFE) och myndighetsverksamhet gällande boendesituationer för servicemottagarna har bland annat handlat om regler och ansvarsfördelning för blockhyrda hus och vråkningsförebyggande rutiner. Syftet med samarbete är att tydliggöra uppdrag i syfte att skapa tydlighet och gemensamma rutiner gällande tillfredställande boendelösningar till servicemottagarna.

Funktionsstödsnämnden redovisar en ekonomi i balans för år 2020 med en positiv avvikelse om 5,3 mnkr mot budget. Funktionsstödsnämndens procentuella avvikelse för helåret är 0,63 %, mätt i förhållande till nämndens totalt budgeterade kostnader. En viktig faktor i utfallet är att staten burit en betydande andel av sjuklönekostnaderna sedan april månad vilket gett nämnden en intäkt på 13 mnkr, totalt sett har nämnden fått intäkter om 17,9 mnkr i statsbidrag till följd av merkostnader för covid-19 under året. Nämndens arbete och satsning på bemanningsekonomi ses ge stora effekter på verksamheternas ekonomi och bedöms vara en viktig bidragande faktor till det positiva resultatet. Verksamheterna arbetar kontinuerligt med utvecklingsarbete för att uppnå kvalitativa och ekonomiska effekter, även om årets största fokus har varit att säkra kärnverksamheten och begränsa de negativa effekterna till följd av covid-19. Trots de omfattande negativa effekterna av covid-19 har

omställningen i verksamheterna samt de statsbidrag nämnden mottagit bidragit till åtminstone kortsiktigt positiva ekonomiska effekter på nämndens resultat.

Förvaltningen för sociala insatsers förslag till Funktionsstödsnämnden:

1. Funktionsstödsnämnden fastställer Årsberättelse för 2020.
2. Årsberättelsen överlämnas till programnämnd social välfärd för vidare hantering.

1.1 Läsanvisningar till rapporten

Under avsnitt 4; nämndens bidrag till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, ges en beskrivning av innehåll och syfte med rapporten.

De 30 kommunfullmäktigemål, som är placerade under varje av de 6 målområdena beskrivs i den ljusblå textrutan. Under målen finns texter med blå text, dessa texter är hämtade från verksamhetsplan 2020. Texterna beskriver om nämnden har ett åtagande (normal blå text) under givna mål eller om nämnden bidrar med utveckling i målet i fråga utifrån sitt grunduppdrag (kursiv blå text).

Under varje målområde finns en sammanfattande analys av bidrag till utveckling till målområdena. I de målområden som nämnden har åtaganden; målområde 1 och 3, beskrivs dessa mer ingående med särskild rubrik under det relevanta målet (där åtagandet står beskrivet i normal blå text).

Tabellerna med kolumnerna ”positiva iakttagelser” och ”förbättringsområden” är en förkortad framställning av den sammanfattande analysen och åtagandenas textstycken uttryckt i punktform. Dessa lyfts sedan fram till den liggande tabellen under rubrik 3; ”sammanfattande iakttagelser”.

I slutet av rapporten ligger tabellerna med statistik i 5-år i sammandrag.

Den självskattning av måluppfyllelse i målområdena som tidigare har funnits med i rapporten har tagit bort.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

Förvaltningschefens beskrivning av året:

Sedan mars 2020 har förvaltningens fokus varit att rädda liv och förhindra smittspridning, ett nödvändigt fokus utifrån den rådande situationen. Verksamheten har kämpat och gjort sitt yttersta för att förhindra smittspridning, trots detta har flera servicemottagare och medarbetare konstaterats smittade av covid-19, några sorgligt nog med ett dödligt utfall. Coronapandemins grepp om oss har ställt oerhört höga krav på ett systematiskt stabs- och krisarbete, där tydlig och transparant kommunikation varit avgörande. Ett ”tillsammansskap” och teamarbete är andra faktorer som visats varit viktiga för att klara av den rådande situationen under 2020 och fortsatt situation in i 2021.

Under året som gått har alla chefer och ledare varit tvungna att aktualisera sin kunskap i förändringsledning. Ledarskapet har ställts på sin spets och förvaltningens chefer har behövt leda på andra sätt än tidigare och omprioritera arbetsuppgifter, rutiner och bemanning i verksamheter för att förhindra smittspridning och samtidigt säkra stödet för de vi finns till för. För att tydliggöra vikten av att leda i förändring så har detta lyfts som tema på ledarforum vid flera tillfällen under året. Resultatet av dessa dialoger har bidragit till att vi sett vilka områden som fungerar bra och vilka som fungerat mindre bra. Varpå justeringar har skett utifrån dialogernas input.

Vårt motto under året så långt det varit möjligt har varit - *vi ställer inte in, vi ställer om* - vilket har varit nödvändigt för att kunna tillgodose stöd och service till de vi stödjer och samtidigt arbeta med att förhindra smittspridning. Under året har ett stort antal beslut varit tvungna att tas, alla beslut har varit underbyggda med konsekvensanalyser, tidsatta och ordentligt kommunicerade i organisationen. Coronapandemin är allt jämt levande och kommer så vara framåt men trots det så har vi idogt arbetat med att dokumentera, granska och utvärdera vårt arbete. Detta för att säkerställa att vi kan dra lärdom av det inträffade och skapa oss bra förutsättningar om vi skulle hamna i en liknande situation i framtiden.

Förvaltningen har under året behövt planera för olika händelseutvecklingar och scenarier bland annat utifrån Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) direktiv. Det bidrar till att det funnits och finns en god beredskap i händelse av en förändrad lägesutveckling. Mycket arbete har lagts ner för att skapa förutsättningar för verksamheterna att förhindra smittspridning, säkra bemanning och samverka med aktörer såsom exempelvis Region Örebro län. De ekonomiska konsekvenserna har under året varit svåra att bedöma och besked om kompensation i olika former har kommit med kort framförhållning. Flera av de ekonomiska konsekvenserna bedöms vara långvariga och många av effekterna bedöms ännu ej ha uppkommit och visat sig i verksamheterna.

Under året har prognoserna grundats sig på försiktighetsprincipen där kommande aviserade statsbidrag inte inkluderats i prognoserna samt att förvaltningen prognoser av utveckling grundar sig på kommungemensamma antaganden. På grund av pandemin så har även andra kostnader påverkats och varit svåra att bedöma, framförallt har löneöversynen försenats då de centrala avtalen skjutits fram från våren till hösten 2020. Fortsatta analyser av ekonomiska konsekvenser behöver ske under 2021 och troligen även kommande år.

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Nämndens uppföljning fokuserar på avvikelserapportering enligt tillitsbaserad ledning- och styrning som Örebro kommun tillämpar. Den övergripande analysen förhåller sig till detta, likväl den rådande situationen till följd av coronapandemin. Vissa åtaganden har i viss mån pausats till förmån för att säkerställa grunduppdraget, medan andra åtaganden har löpt på enligt plan samtidigt som några delar har haft möjligheten att processats i snabbare takt. Utifrån rådande situation har verksamheterna arbetat oerhört bra för att nå uppsatta mål.

Målområde 1 - Örebro i sin fulla kraft: Nämndens grunduppdrag präglas av social hållbarhet och av att säkerställa allas lika värde, vilket bland annat tydliggörs i förvaltningens värdegrund. Arbetet har med andra ord inte stannat upp på grund av coronapandemin, men däremot har de enskildas förutsättningar minimerats såsom det har minimerats för alla i samhället. Verksamheterna har arbetat för att möjliggöra och hitta alternativa former för utbudet av sociala kontexter och aktiviteter för målgruppen. Flertalet satsningar såsom arbetet med mänskliga rättigheter och språkombud har genomförts enligt plan för att skapa förutsättningar för lika värde i ett tillgängligt samhälle.

Målområde 2 - Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro: Sedan många år tillbaka så har nämndens verksamheter arbetat systematiskt och strategiskt för att säkerställa ett kontinuerligt lärande. Som grund i detta arbete finns bland annat en personalstrategisk plan. En del av de planerade insatserna för att säkerställa lärande, utbildning och arbete genom hela livet har påverkats av den rådande situationen som kommer av coronapandemin, men inte allt. Samtidigt har olika alternativa lösningar etablerats, ett bra exempel på en sådan alternativ lösning är daglig verksamhet på distans, där pilotstudien fick ett gott resultat och målgruppen har utökats under året. Framledes kan detta vara ett utförande som kan tänkas ingå i ett ordinarie tjänstebud.

Målområde 3 - Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro: Den viktigaste beståndsdel i nämndens grunduppdrag är trygghet för de vi är till för. Det arbetet är alltid, oavsett kris eller inte, prioriterat. Samhällsutvecklingen visar dock att det är fler och fler individer som får en mer sammansatt problematik och på så vis har behov av stöd. De utvecklingsområden som initierades i början av året har fortskridit men i en annan takt än vad som ursprungligen var tänkt. Trygghet för de som vi är till för och för alla medarbetare under coronapandemin har varit högst prioriterat och detta har vi mött upp med tydlig, transparent och informativ kommunikation vilket motverkat oro i verksamheterna som följd av de åtgärderna. Trots detta är upplevelsen att förvaltningen har belastats hårt under året.

Målområde 4 - Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet: Livskvalitet för de vi stödjer är alltid i fokus. Verksamheter inom nämndens ansvarsområden har många bra och anpassade insatser för att säkerställa detta inom ramen för grunduppdraget. En del av dessa insatser har av förklarliga skäl varit tvungna att anpassas utifrån rådande situation men mycket har ändå kunnat genomföras men på ett litet annat sätt och i mindre grupperingar. Ett bra exempel på anpassade aktiviteter är *Funkis sommarstream* där stora delar i innehållet var tips och idéer på aktiviteter som kan höja livskvaliteten för den enskilde. Dessutom så innehöll det också olika rörelsemoment som man som tittare kunde delta i. Mottot; *vi ställer inte in, vi ställer om*, har verkligen präglat detta område under coronapandemin och den kreativiteten är något som behöver bevaras till framtiden.

Målområde 5 - Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald: Planerade insatser har kunnat genomföras men vissa anpassningar har gjorts. Ett område som identifierats som kan påverka målet är det som handlar om transporter till och från jobbet med färdtjänst för servicemottagare där individer får åka separat dvs. inte

samåka. Det kan ha en viss påverkan på miljön, men i detta fall var det en nödvändighet då denna anpassning beslutades av Region Örebro län utifrån ett smittskyddsperspektiv och som en åtgärd att minska oro hos de som nyttjade detta transportsätt.

Målområde 6 - Hållbara och resurseffektiva Örebro:

Funktionsstödsnämndens fokus har sedan mars månad varit att säkerställa grunduppdraget och att säkra och trygga vård, stöd och service till servicemottagarna samt arbetsmiljön för medarbetarna. Detta fokus har bidragit till behov av att omprioritera i verksamheterna. Som följd av dessa omprioriteringar har vissa utvecklingsarbeten och andra pågående delar inom effektiviseringsuppdrag bromsats in, allt i andan att frigöra tid för att säkra grunduppdraget.

Funktionsstödsnämnden arbetar för och har en långsiktig ekonomisk strategi för att säkra en ekonomisk medvetenhet och hushållning i alla led. Nämnden har under året stått inför ett utmanande ekonomiskt läge där de ekonomiska effekterna från covid-19-spridningen varit svåra att förutse och bestått av många osäkerhetsfaktorer. Förvaltningen har identifierat en hel del ekonomiska konsekvenser som följd av coronapandemin bland annat ser vi ett stort intäktsbortfall inom insatsen daglig verksamhet och ökade kostnader för inköp av skyddsmaterial. Trots detta har nämnden som helhet en ekonomi i balans vid årsbokslutet för 2020. Utbrottet av covid-19 förväntas leda till att kommande år blir mer ekonomiskt utmanande än tidigare prognostiserats, varpå tidigare beslutade åtgärder behöver omvärderas och bedömas utifrån det nya läget.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Coronapandemin har påverkat hela förvaltningen då vi i ett tidigt stadie gick upp i stabsläge dvs. en anpassad krisorganisation, vilket var ett nödvändigt beslut som har visats sig framgångsrikt i många olika avseenden. Utvecklingsarbeten och planerade åtgärder har fått pausas till förmån för andra uppgifter direkt relaterade till den rådande situationen, varpå effekter av detta är svåra att förutse i dagsläget, då pandemin inte är över ännu. Andra initiativ och olika alternativa lösningar har prioriterats för att säkerställa grunduppdraget, rädda liv och förhindra smittspridning i förvaltningens verksamheter. Mottot; *vi ställer inte in, vi ställer om och håll i och håll ut*, har spritt sig i förvaltningen och skapat en trygghet i att vi ska göra vårt bästa för de vi är till för.

Under coronapandemin har alla medarbetare och alla chefer tagit ett stort ansvar för att förhindra smittspridningen - ett arbete som har varit lyckosamt, allt har vi gjort i ett tillsammansskap. Stundtals har det funnits perioder av stor oro, både hos medarbetare och hos de vi stödjer, denna oro har varit tvungen att bemötas direkt både visuellt via kommunikationsfilmer, skriftliga underlag men också snabba åtgärder. Daglig verksamhet som bygger på intäkt kopplat till närvaro har drabbats hårt ekonomiskt med ett intäktsbortfall på 7 mnkr, detta utan att beakta den positiva trend med högre intäkter som förelåg, mer detaljer finns i ekonomiavsnittet. Det finns även andra verksamheter som påverkats, men inte alltid negativt ur ekonomisk bemärkelse. Beläggningen och antalet arbetade timmar i vissa verksamheter har varit lägre under denna period, vilket bidragit till lägre personalkostnader. En del av detta bedöms vara en konsekvens av det ovan beskrivna - *vi ställer inte in, vi ställer om* - där fler aktiviteter genomförts exempelvis i en grupp- och servicebostad istället för på annan plats, vilket exempelvis minskat behovet av tid för förflyttning. Vi har hela tiden beaktat målgruppens förutsättningar och behov av stöd under denna rådande situation

Förvaltningen har under perioder haft en högre sjukfrånvaro än tidigare år vilket påverkat verksamheterna och dess möjlighet att planera bemanningen. Staten har sedan april kompenserat samtliga arbetsgivare för hela sjuklönekostnaden fram till juli och därefter merkostnaden till följd av ökad sjukfrånvaro på grund av covid-19 genom statsbidrag.

När coronapandemin anses vara över är det ingen som vet, däremot vet vi att vi står inför en ny framtid, en annorlunda vardag, en annorlunda tid. Vi har nu chansen att värdera och bedöma våra tidigare ställningstaganden i förvaltningen och i kommunen och skapa goda förutsättningar för hållbarhet och resurseffektivitet i ett tillsammanskap.

2.3 Förväntad utveckling

Förvaltningen präglas av en *VI-känsla* som stärkts av det som vi tillsammans har upplevt under coronapandemin och detta måste bevaras och upprätthållas. Utvecklingen framåt handlar mycket om att vi tillsammans måste skapa förutsättningar för att förändra våra arbetssätt, att våga förändra i det lilla, i det som vi har rådighet i och att visa mod i att också ta bort det som inte ger den effekt som förutspåddes. Det handlar om att vi ska känna tillit till att våga prova och att sedan omvärdera åtgärder för att bidra till att medborgaren får det stöd som den har behov av.

Det finns nu en mognad i förvaltningen att använda digitala verktyg, det finns nu utrymme till att omvärdera sitt tidigare arbetssätt och skapa förändringar framåt som bygger på mottot; digitalisera det som går att digitalisera, värna det som kräver mellanmänniska relationer och skapa en balans.

Utvärdering av coronapandemin har genomförts med chefer inom förvaltningen och där påvisas effekter kommer att förändra innehållet i färdplanen. Nya åtgärder kommer att etableras, så som effektivt kontorsutnyttjande, tillhandhållande av digitala mötesalternativ, nytt digitalt utbud och gränsöverskridande insatser. Fortsatta analyser gällande konsekvenser av coronapandemin behöver genomföras utifrån olika perspektiv såsom hållbar arbetsmiljö, kvalitativa insatser, psykisk hälsa, ekonomiska parametrar och samarbetsformer. De identifierade konsekvenserna utgör sedan grunden för riktning i vad som behöver hanteras framåt.

Det ekonomiska läget var ansträngt och beskrevs som en komplex situation vid ingång i 2020. Nu när vi adderar coronapandemin i denna ekvation så är prognosen att vi har en alltmer ansträngd ekonomisk situation kommande år, detta trots att Funktionsstödsnämnden för år 2020 redovisar ett överskott. En förutsättning för årets överskott har varit de statsbidrag som nämnden tilldelats, vilket givetvis påverkar de övergripande möjligheterna att tillföra ytterligare medel för kommande år. Folkhälsomyndigheten bedömer att effekterna av coronapandemin kommer att påverka ett par år framåt. Utifrån detta prognosticerade läge så krävs det att vi verkligen får utrymme att ta tillvara på det som vi är satta att göra det vill säga tillhandahålla stöd och service till vissa funktionssnedsatta enligt gällande lagstiftningar och att vi i det lilla utvecklar våra arbetssätt, värderar, bedömer och tar bort det som inte bidrar till grunduppdraget. Att vi vågar skala ner och att vi värnar om det som skapar värde för de vi är till för. Förvaltningen är redo att anta utmaningen och vi är redo att göra det tillsammans!

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finns inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<p>Indikatorn gällande andel personer som arbetar heltid har ökat genom arbetet med bemanningsekonomi. Trots den press som pandemin har medfört under året vad gäller bemanning så har nämndens verksamheter arbetat tillsammans, ställt upp för varandra och kreativt löst situationer som uppstått.</p> <p>Förvaltningens projekt Mänskliga rättigheter (MR) har utvecklats i form av att digitaliserat material som kan ingå i kommunens totala MR-program. Detta medför positiva ekonomiska effekter, större tillgänglighet till kompetensutveckling för medarbetarna samt i förlängningen förbättrat stöd gentemot servicemottagarna.</p>	<p>En ökad samverkan med civilsamhället som ger mervärde, exempelvis i form av möjlighet till anställning och ökad delaktighet i samhället för servicemottagarna.</p> <p>Fortsätta arbetet med språkombud för att stärka attraktivitet och kunna mäta effekter. Intresset för språkombudsutbildningen i förvaltningen är idag inte tillräckligt stort. Fortsatt arbete är att inspirera till att utbilda språkombud genom att visa på de effekter som kan ses i verksamheter som har denna roll etablerad.</p> <p>Risker finns med den nya digitala formen på utbildningar. Medarbetare (både ledare och baspersonal) har ett motstånd till den digitala formen. Metoder för att mäta önskvärda effekter av utbildningen behövs arbetas med under kommande år.</p>
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<p>Nämndens ansvarsområden har lyfts fram utifrån ökade behov av medarbetare inom branschen (beroende av coronapandemin). efter denna pandemi kommer förhoppningsvis nya medarbetare lockas till branschen då tryggheten i anställning inom kommunal verksamhet och behovet av medarbetare inom omsorg och stöd har gett avtryck i samhället.</p> <p>Den dagliga verksamheten har erbjudit aktiviteter på distans och digitalt, vilket möjliggjort den viktiga sociala</p>	<p>Fortsätta arbetet med att rekrytera nya presumtiva medarbetare.</p> <p>Fortsätta erbjuda praktikplatserna för en framtida rekryteringsbas och i förlängningen en kommande personalförsörjning.</p> <p>Behov av ett kommunövergripande långsiktigt strategiskt valideringsarbete kopplat till konceptet ”säkra kompetensen”.</p>

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>kontaktyta som daglig verksamhet är för servicemottagare.</p> <p>Förvaltningen har, trots årets situation, haft möjlighet att erbjuda praktikplatser och tagit emot praktikanter. Mottagandet av studenter pausades under en kort period och återupptogs då smittskyddande åtgärder vidtogs.</p>	<p>En förutsättning för att fortsättningsvis använda digital daglig verksamhet som alternativ är att grupper som berörs behöver ha teknisk utrustning att kunna koppla upp sig till aktiviteter digitalt.</p>
<p>Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro</p>	<p>Förvaltningens chefer har arbetat på andra sätt än tidigare då de behövt leda i kris genom pandemin. Professionellt har de omprioriterat arbetsuppgifter, rutiner och bemanning i verksamheter för att skapa trygghet hos medarbetare, förhindra smittspridning och samtidigt säkra stödet för servicemottagare.</p> <p>Förvaltningen har deltagit i ett projekt (LeFAM) i samarbete med Regionens psykiatri. Utvärderingen visade på sociala, somatiska och psykiska förbättringar bl.a. i form av uppskattandet av den sociala kontakten och gemenskapen, känslan att känna sig piggare och starkare samt minskad nedstämdhet och oro hos servicemottagarna.</p> <p>Barnråd startade upp i förvaltningen. Hitintills har barnen varit delaktiga i i några få beslut. Än är det tidigt att dra slutsatser för att kunna se vilka effekter dessa aktiviteter har.</p> <p>Omorganisation inom området barnbostad i början av året skapar möjlighet till nära ledarskap med kontinuerlig kommunikation med barnets-ungdomens nätverk, vilket förväntas leda till ökad kvalitet och trygghet.</p> <p>Arbetet och samverkan kring anpassade boendelösningar (Kvarbo) har fortsatt under året. Samverkansarbetet har bl. a. handlat om regler och</p>	<p>Fortsatt samverkan med polis, socialtjänst och beroendecentrum för att stärka tryggheten för förvaltningens målgrupp.</p> <p>Samverkan med Röda korset för att bryta ofrivillig ensamhet och minska ofrivillig isolering pga. covid-19 har tillfälligt pausats pga. pandemin men förväntas fortsätta med ny uppstart.</p> <p>Fortsatt arbete med barnråd så detta fortfarande är under uppbyggnad. Införande av barnråd försenades pga. coronapandemin.</p> <p>Arbetet med anpassade boendelösningar (Kvarbo) och samverkan med tillsammans med lokalförsörjningsenheten (LFE) och myndighetsverksamhet gällande boendesituationer för servicemottagarna har under året fortsatt men har fördröjts något till följd av coronapandemin.</p>

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	ansvarsfördelning för blockhyrda hus och vräkningsförebyggande rutiner.	
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	<p>Under vårens coronapandemi har utbudet av aktiviteter anpassats i utformning och för att säkra att verksamheterna tillhandahålla god livskvalitet och miljöer.</p> <p>Förvaltningens arbete för långsiktig hälsa med effekter för servicemottagare såväl som för medarbetare fortsätter. Under året har verksamheter ställt om sitt arbete och fokus har lagts på att bibehålla enskilda individers förmågor. Arbetet med att stärka funktioner och skapa förutsättningar för goda livsvillkor genom att utforma stödet utifrån enskilda individuella behov och med respekt för självbestämmandet pågår.</p>	<p>Samverkansformen som finns mellan Funktionsstödsnämnden, Lokalförsörjningsenheten och hyresvärdar inom Örebro kommun behöver fortsätta arbetas med då bostäder och lokaler inom förvaltningens verksamheter behöver förbättras och utvecklas, dels för att skapa förståelse för målgruppen behov dels att skapa underlag till hur nybyggnationer och boenden kan förbättras för att säkerställa kvalitet och trygghet för och i servicemottagarnas boendemiljöer.</p>
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	Förvaltningens arbete mot ekologisk hållbarhet riktas mot minsta möjliga klimatpåverkan. Att nämnda är digitaliseringsprocessen som har kommit igång i expressfart inom förvaltningen med stora vinster i form av mindre hantering av pappersutskrifter och dokument samt klimatvinster i form av mindre bilresor till möten som nu kan ske digitalt.	Pandemin kan ha gett en negativ effekt gällande klimatet då färre brukare har kunnat färdas per bil/buss, då fler måste ensamåkning vid färdtjänst.
Hållbara och resurseffektiva Örebro	<p>Utsedda personer har gått utbildning i metoden tjänstedesign för att arbeta utifrån behovsdrivet, dt vill säga att arbeta mer från individernas eget perspektiv, att lösa rätt problem och sluta göra det som inte är efterfrågat av servicemottagaren. Metoden ses som möjliggörare för utvecklandet av delaktighet i allt det förvaltningen gör för nämndens målgrupper.</p> <p>Nämndövergripande arbete med kommunens gemensamma lager av skyddsutrustning har skett. Samarbete kring fördelning av material har skett både inom nämnden ansvarsområde och inom kommunen som helhet. Gemensamhetsperspektivet varit styrandet av arbetet, vilket ses ge positiva effekter utifrån ett långsiktig ekonomiskt helhetsperspektiv.</p>	<p>Fördelningen av effektiviseringarna till nämndens verksamheter har skett utifrån personalkostnad. Detta har lett till en skev fördelning utifrån att uppdragen inte fördelats där effektiviseringspotentialen är störst gällande inköp.</p> <p>Ett förändrat inköpsbeteende har setts under året till följd av uteblivna satsningar, konferenser, planeringsdagar och andra aktiviteter pga pandemin. Detta har lett till att inköps effektiviseringarna har klarats tillfälligt under året.</p>

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
	<p>Förvaltningen har haft ett fungerande rekryteringsarbete och har klarat bemanning bra, trots pandemin. Bland annat har ingen legitimerad personal behövt hyras in externt under året. En bakomliggande orsak till denna utveckling tros vara det "introduktionspaket" för nyanställd legitimerad personal, där en tydlig plan för deras första anställningstid finns. Detta har gett personalen en större trygghet och därmed även minskat personalomsättningen.</p> <p>Kostnaderna för övertid har kraftigt minskat jämfört med tidigare år. Även samverkan och det gemensamma resursnyttjandet mellan verksamhetsdelarna har ökat. Troligen beror detta på arbetet med bemanningsekonomi och även på den särskilda situationen med covid-19 under året.</p> <p>Coronapandemin har haft stora effekter på den digitala förflyttningen på kunskapsnivån i förvaltningen. Förvaltningen har haft behov att snabbt agera genom "learning by doing" och blivit tvungna att våga testa. Stora steg har tagits genom samarbete med andra för digital utförande och utvecklingen gällande digitalisering har skett med expressfart.</p>	<p>Utvecklingsarbete krävs utifrån resurstilldelning, processer, och gemensam dialog. Detta avser såväl frågor kring lokaler, som ekonomi och kommunövergripande förändringar.</p> <p>Arbetet med frågan och dialogen gällande resurstilldelning behöver gå i linje med det kommunövergripande arbete som sker avseende utveckling av arbetet med resurstilldelning.</p>

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Funktionsstödsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att verksamhetsuppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillitsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- prognos för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetssätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Att minska klyftorna och social hållbarhet ligger i nämnden uppdrag. Social hållbarhet handlar om att minska skillnader i hälsa och ökad jämlikhet. I grunduppdraget ligger att arbeta för att behålla och förbättra den sociala hållbarheten där jämställdhetsintegrering genomsyrar allt arbete.

En del i nämndens uppdrag är att möjliggöra för människor med funktionsnedsättning att vara fullt delaktiga i samhällslivet på lika villkor som andra. Människors lika värde är en grundläggande utgångspunkt där alla människor ses har kunskaper, förmågor och erfarenheter som är viktiga för samhället. I nämnden arbete med partnerskap, samverkan i bostadsområden, med företag för möjlighet till sysselsättning ses effekter som ökad anställningsbarhet för nämndens servicemottagare och förhoppningsfullt minskade behov av insatser från förvaltningen. Under året har arbetslösheten ökat nationellt vilket även påverkat förvaltningens målgrupp med minskade möjligheter till att få en reguljär anställning och bidragsanställningar.

Samverkan med civilsamhället med bland annat Tegelbruket, där aktiviteterna riktat mot servicemottagarna (projekt TB-Action) ökar möjligheter till delaktighet i samhället och därmed ökad självständighet. Även *Funkis sommarstream* har samverkat med olika aktörer i samhället för att kunna genomföra en sommaraktivitet digitalt och visat för servicemottagarna att alla kan vara med och alla är lika mycket värda. Ett av nämndens utvecklingsområde för att klara framtida utmaningar är målet av en ökad samverkan med civilsamhället vilket ger mervärde för nämnden och dess servicemottagare och intressenter. Genom att arbeta tillsammans kan innovativa och kostnadseffektiva lösningar ses samt möjliggöra för ett mer demokratiskt och ett mer inkluderande samhälle. Utifrån årets pandemi har möjligheter till aktiviteter och samverkan varierat både utifrån hur det sett ut i verksamheterna och utifrån rekommendationer i samhället.

Örebro kommuns rekryteringscenters stöd i rekryteringen av nya medarbetare inom hela förvaltningen genom förbättrad administration och tydligare återkoppling till de medborgare som söker sig till nämndens verksamheter, förväntas på sikt ge effekter som lägre personalomsättning. Andelen medarbetare som arbetar heltid har ökat vilket är positivt ur ett medarbetar- och ett jämställdhetsperspektiv. I förlängningen ges våra servicemottagare ökad kvalitet i sitt stöd då kontinuitet i personalgruppen är en parameter för att ökad trygghet. Förvaltningen har haft en bättre stabilitet gällande rekryteringsprocessen inför sommarens vikarietillsättning vilket gjort det lättare att få tag på personal och en tydlig effekt har setts att personalen som rekryteras är kvar över sommaren. Trots den press som pandemin har medfört under året vad gäller bemanning så har nämndens verksamheter arbetat tillsammans, ställt upp för varandra och kreativt löst situationer som uppstått.

Värdegrunden (Helhet, Ansvar, Respekt och Delaktighet) ligger som bas i förvaltningens arbete med att följa den personalstrategiska planen. Heltid som norm minskar rekryteringsbehoven med minskad personalrörlighet och ökad jämställdhet, samtidigt som nämnden som arbetsgivare arbetar för att bli attraktivare. Detta medför möjlighet till ökad självförsörjning även för yrken med en något lägre inkomstnivå, vilket minska klyftorna och leder till självständighet med ökad makt att styra sitt eget liv och känna sig behövd.

Slutligen ses att fokus är att öka och bevara den sociala hållbarheten genom att inte ställa in utan att ställa om i den rådande situationen. Att arbeta för att minska utanförskap blir

extra viktigt i den rådande pandemi då risk finns för isolering och tillbakagång i servicemottagarnas förmågor.

Trots omständigheterna kring coronapandemin har alla insatser ett resultat på de olika frågeställningarna i brukarenkäten. Verksamheterna har gjort de anpassningar och prioriteringar som krävts utifrån rådande situation. En analys kommer separat att redovisas till nämnd under 2021 då verksamheterna har haft tid för att analyserat och diskutera sina resultat.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Indikatorn gällande andel personer som arbetar heltid har ökat genom arbetet med bemanningsekonomi. Trots den press som pandemin har medfört under året vad gäller bemanning så har nämndens verksamheter arbetat tillsammans, ställt upp för varandra och kreativt löst situationer som uppstått. Nämnden har med införandet av språkombudrollen sett en början av positiva effekter i verksamheten. Förvaltningens projekt Mänskliga rättigheter (MR) har utvecklats i form av att digitaliserat material som kan ingå i kommunens totala MR-program. Detta medför positiva ekonomiska effekter, större tillgänglighet till kompetensutveckling för medarbetarna samt i förlängningen förbättrat stöd gentemot servicemottagarna. 	<ul style="list-style-type: none"> En ökad samverkan med civilsamhället som ger mervärde. Arbeta tillsammans kan möjliggöra för ett mer demokratiskt och ett mer inkluderande samhälle för nämndens målgrupper. Fortsätta arbetet med språkombud för att stärka attraktivitet och kunna mäta effekter. Intresset för språkombudsutbildningen i förvaltningen är idag inte tillräckligt stort. Fortsatt arbete är att inspirera till att utbilda språkombud genom att visa på de effekter som kan ses i verksamheter som har denna roll etablerad. Risker finns med den nya digitala formen på utbildningar. Medarbetare (både ledare och baspersonal) har ett motstånd till den digitala formen. Metoder för att mäta önskvärda effekter av utbildningen behövs arbetas med under kommande år.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1 - Örebro i sin fulla kraft	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel personer som arbetar heltid, kvinnor och män.	Tot: 77 % K: 75,6 % M: 81 %	Tot: 80,9 % K: 79,5 % M: 85,0 %	Tot: 84,4 % K: 83,9 % M: 85,8 %	Öka
*Nationella brukarenkäten; nöjd med sin insats: Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om denne inte är nöjd i sin nöjd.	Tot: 80 %	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Minst 75 %
Gruppbostad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	73 %	77 %	75 %	Behålla/ Öka
Servicebostad LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	74 %	81 %	86 %	Behålla
Daglig verksamhet LSS - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt	88 %	85 %	87 %	Behålla
Personlig assistans - Brukaren vet vem hen ska prata med om något fungerar dåligt med assistenterna	75 %	83 %	87 %	Behålla

Boende särskild service SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt hemma	80 %	87 %	86 %	Behålla
Boendestöd SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt med boendestödet	80 %	77 %	90 %	Behålla
Sysselsättning SoL - Brukaren vet vem hen ska kontakta om något är dåligt på sysselsättningen	90 %	88 %	90 %	Behålla

Kommentarer till indikatorerna

Indikatorn andel personer som arbetar heltid särredovisat för kvinnor och män är en långsiktig indikator avseende jämställdhet och lika förutsättningar.

***Nationella brukarenkäten**

Brukarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionsbinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på måluppfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enhetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten.

Andel servicemottagare som vet vem de ska prata med om de inte 'är nöjda med sin insats avser spegla möjligheten för de medborgare som är inom nämndens ansvarsområdes möjlighet att påverka sin framtid och sina förutsättningar. Målvärdet är nationellt satt till 75 % (utifrån "Kommunernas Kvalitet I Korhet" - Kkik 's rekommendationer) och då förvaltningens utfall överstiger detta väljs målvärdet "behålla".

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Nämndens har som åtagande att fortsätta med satsningar inom området som innefattar att digitalisera arbetet med mänskliga rättigheter. Arbetet med språkombud fortsätter och sprids till flera delar av förvaltningen. Effekterna av det fortsatta arbetet kommer att analyseras och utvärderas allt eftersom arbetet pågår (Nämndens åtaganden från verksamhetsplan 2020).

Förvaltningens projekt Mänskliga rättigheter (MR)

Projektet har en tydlig infallsvinkel på funktionsnedsättning och äldre, vilket kompletterar kommunens program. Projektet har även introducerats för eget utförande inom Individ- och familjeomsorg för användning där om intresse finns. Sedan projektet startade har kommunens samordning av frågor kring *Mänskliga rättigheter* utvecklats och ger nu stora möjligheter till att projektets slutprodukter i form av att digitaliserat material väl kan synkroniseras och ingå i kommunens totala MR-program.

Grunden till genomförandet av digitala utbildningar är att nå ekonomiska effekter då finansiering för genomförande av resurs för salsutbildning uteblivit. Samtidigt är det svårt för enheter pga. effektiviseringar att möjliggöra att gå iväg på salsutbildning för detta. Totalt kan ses att projektet finansierats med 1/7 externa intäkter i förhållande till de kostnader som kan hänföras till projektet. Resterande del består av kostnadstäckning från förvaltningens verksamheter. Den totala kostnaden för förvaltningen i projektet är därmed totalt 2,2 mnkr under 4 års tid. I tabellen nedan kan även den totala kostnaden per år ses. Om den digitala utbildningen kan finnas tillgänglig i förvaltningen så finns en

ekonomisk effekt på ca 600 tkr årligen. Förutsatt att de digitala utbildningarna används i samma utsträckning som salsutbildningen gjort.

Utfall i tkr per år och kontogrupp	2017	2018	2019	2020	Totalt per kontogrupp
Intäkter	118 100	223 163	0	0	341 263
Personalkostnader	527 767	611 739	572 372	584 327	2 296 205
Övriga kostnader	112 425	71 922	55 500	16 013	255 860
Total kostnad	-522 092	-460 498	-627 872	-600 340	-2 210 802

Utveckling av konceptet MR är en del i att tillhandahålla utbildningsinsatser som nu blir digitala och som utformats till ett utbildningspaket för att enheter/verksamheter själva kan genomgå utbildning med stödmaterial som hjälp i workshopsammanhang. Projektet har tidigare involverat medarbetare från Funktionsstöd och Vård och omsorg. I nuvarande digitala form är fokus utifrån funktionsstödsperspektivet. Utbildningen finns tillgänglig på intranätet och kan såklart användas även av verksamheter inom såväl Vård- och omsorgsnämnderna som Socialnämndens hägn.

Under hela projektiden på 3 år (med början 2017) har ca 1700 chefer och medarbetare från båda förvaltningarna deltagit i utbildningen, vilket motsvarar mer än en tredjedel av samtlig personal på förvaltningarna Vård- och omsorg samt Funktionsstödsförvaltningen. Majoriteten upplever att utbildningen har varit tankeväckande och intressant, vilket också innebär att budskapet har nått mottagarna, som också gärna vill veta mer och framförallt också vill ha mer tid till fördjupning. I slutändan tyder detta på att medarbetare som gått utbildningen också därefter är bärare av ny kunskap som kommer att ge positiva effekter i bemötande till servicemottagarna. Dessutom kan det komma att bidra till ett förbättrat arbetsmiljöklimat där värdegrunden tydligt getts ett ursprung ur FN:s konventioner om mänskliga rättigheter. Viktigt är att detta fortlöper även i en digital utbildning genom workshops och diskussioner.

Effekterna av att tillhandahålla och digitalisera utbildningen:

- Ekonomiska effekter genom lägre kostnader
- Större tillgänglighet för kompetensutveckling och upprätthålla dialog i det dagliga arbetet
- Förbättrat arbetsmiljöklimat
- Förbättrat stöd och bemötande gentemot servicemottagare

Effekter av hur den nya digitala utbildningen mottagits i förvaltningen behöver följas upp långsiktigt samt hur många medarbetare som har genomgått utbildningen. Det som nu är mätbart är antalet visningar av utbildningarna som skett. Där kan vi se att samtliga utbildningsdelar visats mellan 15-25 gånger från dess att de publicerades den 23 november. Utbildningen har informerats om i förvaltningen som nyhet på intranät, i samarbetsgrupper med mera och även presenterats för samtliga chefer på ledarforum. Utifrån rådande läge med pandemi ser vi att det är bra att några verksamheter hittills haft möjlighet att börja titta på eller genomgå utbildningen, men hoppas såklart på en spridningseffekt med fler arbetsgrupper som genomgått den under nästkommande år och i ett lugnare läge.

Språkombud

Under åren 2014 - 2015 deltog Örebro kommun i ett arbete med att identifiera framtida utmaningar inom vård- och omsorgsbranschen på nationell, regional och lokal nivå. En specifik utmaning som identifierades var problematiken kopplat till språkfrågan i Örebro kommun varpå förvaltningarna (Förvaltningen för sociala insatser; funktionsstödsområdet (FSI) och Vård- och omsorgsförvaltningen) tog ett

inriktningsbeslut om att satsa på att införa rollen/uppdraget som språkombud i verksamheterna. Våren 2019 startade språkombudsutbildningen och under hela 2019 utbildades 20 språkombud och under 2020 har ytterligare 20 språkombud utbildas inom FSI.

Målet med införandet av språkombud är förbättrad dokumentation, arbetsmiljöeffekter så som lägre personalomsättning samt att det sker ett integrerat och systematiskt arbete i de verksamheter där språkombuden arbetar. Det kan ännu inte utrönas några mätbara effekter, däremot kan det påvisas upplevelser i flera verksamheter där språkombudsrollen är införd; positivt arbetsklimat, förbättrad dokumentation och kommunikation varpå stödet till servicemottagarna bör förbättras kvalitativt.

Med hjälp av ambassadörer planeras för att sprida de positiva effekterna av att ha tillgång till språkombud i verksamheterna. Språkombud har presenterat sitt arbete för enhetscheferna i syfte att inspirera cheferna att använda sig mer av språkombud. Det har varit svårt att motivera till deltagande i språkombudsutbildningen, dels utifrån att det finns ekonomiska påverkande parametrar samt att effekterna av denna satsning är av långsiktig karaktär. En annan förklaring är att verksamheterna upplever sig vara hårt ansatta av den pågående coronapandemin. En utmaning i det fortsatta arbetet är att inspirera till att se den effekt språkombud kan medföra i verksamheterna.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättningar. Detta sker exempelvis genom att i det dagliga arbetet lyfta och utveckla våra servicemottagare, men även genom enskilda insatser så som att informera och verka för ökat valdeltagare i samband med val.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att öka samverkan med civilsamhället och andra aktörer såväl inom som utanför kommunens organisation. Detta sker exempelvis genom att gemensamt anordna aktiviteter och att nämnden tillhandahåller stöd som möjliggör servicemottagarna delaktighet i aktiviteter även utanför nämndens arrangemang, vilket leder till en aktiv och meningsfull fritid.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Coronapandemin har bidragit till att yrkesgrupperna inom nämndens ansvarsområden har lyfts fram utifrån ökade behov av medarbetare inom branschen. Förhoppningsvis kan branschen locka till sig nya presumtiva medarbetare efter denna pandemi då tryggheten i anställning inom kommunal verksamhet och behovet av medarbetare inom omsorg och stöd har gett avtryck.

Under året har den rådande situationen med pandemin har förvaltningens personalstrategiska arbete utmanats vilket medfört att mottagandet av studenter pausades under en kort period. Detta återupptogs då smittskyddande åtgärder vidtogs. Praktikplatser inom nämndens verksamheter möjliggör för elever att fullfölja sina studier för en framtida rekryteringsbas och i förlängningen en kommande personalförsörjning inom nämndens ansvarsområden. Förvaltningen samverkar med utbildningsanordnare för att öka omsorgsyrkets attraktivitet samt underlätta framtida kompetensförsörjning bl.a. genom tillhandahållande av arbetsplatslärande (apl) och verksamhetsförlagd utbildning (vfu) för framtida personalförsörjning.

Vidare finns förvaltningens ambassadörsgrupp som deltar på mässor och är på skolor, och beskriver hur det är att arbeta inom funktionsstödverksamhet inom Örebro kommun. Till följd av årets coronapandemin har gruppen inte fått möjligheter att marknadsföra förvaltningens verksamheter i samma utsträckning, då mässor och liknande evenemang har ställts in.

Under året har projektet som arbetat med förberedelser inför införande av Individens behov i centrum (IBIC) slutförts, nästa steg är implementering som kommer påbörjas under kommande år. IBIC är en metod som använder ett gemensamt synsätt och språk för att beskriva och dokumentera individens behov, resurser, mål och resultat, ökar servicemottagarens möjligheter till inflytande, delaktighet och självbestämmande över sitt liv.

Under året har förvaltningen genom samverkan med externa näringsidkare fått tillgång till flera externa platser på ett etablerade företag för att ge servicemottagare möjlighet att ta ett steg närmare arbetsmarknaden. Extern plats innebär att deltagare har sin dagliga verksamhet på ett företag, utan tidspress, med en del anpassningar, samt med en handledare tillgänglig som stöd, för att bli mer rustade och redo att ta stegen ut mot arbetsmarknaden. De individer som är aktuella på dessa platser har särskilda utvecklingsplaner och på sikt kunna erbjudas reguljärt arbete.

Samverkan med Fufa (Förvaltningen för utbildning, försörjning och arbete) med metoden *Supported Education* - studier med stöd, för att servicemottagarna ska kunna närma sig arbetsmarknaden, fortsätter. Dessa insatser syftar till att bidra till långsiktigt förbättrad psykisk hälsa och en bättre grund för framtida reguljärt arbete för dessa individer. Under året har 24 elever haft stöd utifrån *Supported Education* och de flesta eleverna läser på Komvux. Till följd av coronasituationen så fick eleverna påbörja sina distansstudier i mitten av vårterminen. Distansundervisning har varit en utmaning för flera av individerna.

För att minska smittspridning av Corona har den dagliga verksamheten erbjudit aktiviteter på distans och digitalt. Daglig verksamhet på distans har varit en alternativ sysselsättning till de deltagare som annars stannat hemma och därmed inte haft någon

social kontakt med sin dagliga verksamhet. De aktiviteter som erbjudits har inte passat alla och i några fall hade det varit bättre att bara få möjlighet att koppla upp sig till sin "ordinarie" grupp än till gemensam storsamling. Om daglig verksamhet på distans ska fortsätta krävs mer framförhållning och planering, och detta skulle möjliggöra att deltagarna involveras i upplägg/innehåll så att gemensamma aktiviteter anpassas mer specifikt efter deras önskemål. En förutsättning är att de grupper som berörs behöver ha teknisk utrustning att kunna koppla upp sig med för att deltagaren ska kunna ansluta till aktiviteter digitalt. Utrustning finns inte i alla grupper och innebär en ökad kostnad för utföraren. Inom ramen för ersättningen från LOV-systemet så är det inget som utföraren kan tillhandahålla.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Beroende av coronapandemin har nämndens ansvarsområden lyfts fram utifrån ökade behov av medarbetare inom branschen. Nya presumtiva medarbetare efter denna pandemi förhoppningsvis lockas till branschen då tryggheten i anställning inom kommunal verksamhet och behovet av medarbetare inom omsorg och stöd har gett avtryck i samhället. Förvaltningen har erbjudit praktikplatser och tagit emot praktikanter. Mottagandet av studenter pausades under en kort period och återupptogs då smittskyddande åtgärder vidtogs. Den dagliga verksamheten har erbjudit aktiviteter på distans och digitalt, vilket möjliggjort den viktiga sociala kontaktyta som daglig verksamhet är för servicemottagare. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsätta arbetet med att rekrytera nya presumtiva medarbetare. Fortsätta erbjuda praktikplatserna för en framtida rekryteringsbas och i förlängningen en kommande personalförsörjning. En förutsättning för att fortsättningsvis använda digital daglig verksamhet som alternativ är att grupper som berörs behöver ha teknisk utrustning att kunna koppla upp sig till aktiviteter digitalt. Utrustning finns inte i alla grupper och skulle därmed innebära en ökad kostnad för utföraren. I dagsläget är det inget som utföraren kan tillhandahålla inom ramen för ersättningen från LOV-systemet. Behov av ett kommunövergripande långsiktigt strategiskt valideringsarbete kopplat till konceptet "säkra kompetensen".

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2 - Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andelen personer som fått en korrekt bedömning om alternativa karriärmöjligheter.	Saknas	Saknas	Saknas *	100 %
** Nationella brukarenkäten: Trygghet	74 %	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Minst 75 %
Daglig verksamhet LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	83 %	82 %	85 %	Behålla
Sysselsättning SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	87 %	84 %	89 %	Behålla
Trygghet i barn- och ungdomsverksamhet	Saknas	Saknas	För låg svarsfrekvens***	75 %

Kommentarer till indikatorerna

* Gällande strukturerade bedömningar kring arbetsförmåga så har det identifierats ett bedömningsinstrument som kan användas, men arbetet har dock saktats ner och inte ännu kommit vidare på grund av den pågående pandemin.

**** Nationella brukarenkäten**

Brukarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på måluppfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enhetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten.

Indikatorn trygghet i barn- och ungdomsverksamhet samt i sysselsättningsverksamhet avser spegla goda förutsättningar för lärande genom hela livet. Målvärdet är nationellt satt till 75 % och utifrån från "Kommunernas Kvalitet I Kortbet" - Kåik 's rekommendationer.

**** Insatsen barnbostad har lagt till en fråga i brukarundersökningen som lyder "personalen pratar så att jag förstår" som en del i trygghetskapande. Detta då frågan finns i brukarundersökningen för vuxna och fått låga poäng och frågan lades till för att undersöka om det var liknande låga poäng för barn. Tyvärr blev svarsfrekvensen för låg på brukarundersökningen för barnbostad, vilket gör det svårt att dra slutsatser och analyser resultatet.*

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för en trygg miljö för att stödja barn och ungdomar i deras kunskapsinbäntande. Detta sker exempelvis genom stöd i lärande men även genom att arbeta motiverande för att öka närvaro i skolan för de barn och unga som är aktuella inom nämndens verksamhet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att Örebro kommun ska vara en attraktiv boendekommun. Detta sker exempelvis genom arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare, men också genom att erbjuda en meningsfull fritid. Nämnden arbetar även med samverkan genom kravställande i upphandling i syfte att skapa goda förutsättningar för en hållbar tillväxt och en växande befolkning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utan för arbetsmarknaden

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att fler individer ska närma sig eller inträda på den ordinarie arbetsmarknaden. Detta sker främst genom insatser inom daglig verksamhet och socialpsykiatriens sysselsättningsverksamhet, att stödja servicemottagarna utveckling mot ökad självständighet är aktuellt inom nämndens samtliga verksamheter.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Förändringsledning har aktualiserats utifrån att samtliga chefer i förvaltningen har behövt leda i kris genom pandemin. Ledarskapet har ställts på sin spets och förvaltningens chefer har begärts leda på andra sätt än tidigare och omprioritera arbetsuppgifter, rutiner och bemanning i verksamheter för att förhindra smittspridning och samtidigt säkra stödet för de vi finns till för. Ledarskapet har under året testats på ett sätt som aldrig innan. Samtliga chefer genomgick förändringsledningsutbildning under hösten 2019 vilket påvisar en effekt av att man under året verkligen agerat som förändringsledare vilket medfört en trygghet i arbetsgrupperna. Denna bild förstärks av det starka resultat kring styrning och ledarskap som presenterats i årets medarbetarenkät där resultatet ökat trots årets stora utmaning. Vid flertalet tillfällen under året har utvärderingar och dialoger genomförts i syfte att fånga upp och utveckla förvaltningens ledning och styrning under pågående kris. Förvaltningen har sett positiva effekter av kontinuerlig och transparent kommunikation i samtliga riktningar för att säkerställa en trygghet och minskad oro i verksamheterna.

Förvaltningen har sedan 2019 deltagit i ett projekt (*LeFAM*) i samarbete med andra aktörer, detta projekt är numera permanentat och kommer att ingå som en del i den ordinarie verksamheten. Syftet är att personal inom den kommunala psykiatrin ska motivera och vägleda personer med psykisk funktionsnedsättning att öka sin fysiska aktivitet. Resultatet av utvärderingen av projektet visade på sociala, somatiska och psykiska förbättringar bl.a. i form av uppskattandet av den sociala kontakten och gemenskapen, känslan att känna sig piggare och starkare samt minskad nedstämdhet och oro.

Nämndens verksamheter arbetar för att fortsätta stärka sin processledarkompetens för att minska risken för processbrott för den enskilde. Resultatet visar att arbetet framöver behöver fortskrida samt fortsätta det systematiska arbetet med att identifiera målkonflikter samt processbrott för att säkerställa ett tryggt utförande.

Brukarenkäten 2019 påvisade utvecklingspotential i kommunikationen. För att stärka servicemottagarnas trygghet i kommunikation fortsätter grundutbildningen i AKK (Alternativ och kompletterande kommunikation), en utbildning som syftar till att öka medarbetarnas kunskap om alternativ kommunikation för att kunna underlätta för servicemottagarna att förmedla budskap och känna sig tryggare i sin kommunikation.

Trots situationen kring coronapandemin har alla insatser ett resultat på de olika frågeställningarna i brukarenkäten. Utifrån den rådande situationen har verksamheterna gjort de anpassningar och prioriteringar som krävts. Analys av brukarenkäten kommer att redovisas separat till nämnd under 2021, då verksamheterna behöver tid och möjligheter för att analysera sitt resultat.

Förvaltningen fortsätter med sin samverkan med polis, socialtjänst och beroendecentrum för att stärka tryggheten för förvaltningens målgrupp och fortsatt minska drogmissbruk. Den samverkan som förvaltningen har med Röda Korset, för att bryta ofrivillig ensamhet och minska ofrivillig isoleringen för individer på gruppbostad har tillfälligt pausats på grund av covid-19 men förväntas göra en uppstart så snart det är möjligt.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningens chefer har arbetat på andra sätt än tidigare då de behövt leda i kris genom pandemin. Professionellt har de omprioriterat arbetsuppgifter, rutiner och bemanning i verksamheter för att skapa trygghet hos sina medarbetare, förhindra smittspridning och samtidigt säkra stödet för servicemottagare. Förvaltningens arbete genom pandemin har upplevts som trygghetsskapande med åtgärder för att minska otrygghet för personalgrupperna, vilket även lett till ökad trygghet hos servicemottagarna. Förvaltningen har deltagit i ett projekt (<i>LeFAM</i>) i samarbete med Regionens psykiatri. Utvärderingen visade på sociala, somatiska och psykiska förbättringar bl.a. i form av uppskattandet av den sociala kontakten och gemenskapen, känslan att känna sig piggare och starkare samt minskad nedstämdhet och oro hos servicemottagarna. Under året har ett barnråd startats upp i förvaltningen. Hitintills har barnen varit delaktiga i i några få beslut. Än är det tidigt att dra slutsatser för att kunna se vilka effekter dessa aktiviteter har. Omorganisation inom området barnbostad i början av året skapar möjlighet till nära ledarskap med kontinuerlig kommunikation med barnets-ungdomens nätverk, vilket förväntas leda till ökad kvalité och trygghet. Arbetet och samverkan kring anpassade boendelösningar (Kvarbo) har fortsatt under året. Samverkansarbetet har bl. a. handlat om regler och ansvarsfördelning för blockhyrda hus och vräkningsförebyggande rutiner. Flera möten skett för att tydliggöra uppdrag och samarbete i syfte att skapa tydlighet och gemensamma rutiner. 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsätta samverkan med polis, socialtjänst och beroendecentrum för att stärka tryggheten för förvaltningens målgrupp. Samverkan med Röda Korset för att bryta ofrivillig ensamhet och minska ofrivillig isolering pga. covid-19 har tillfälligt pausats pga. pandemin men förväntas fortsätta med ny uppstart. Nuläget påvisar att inga effekter uppnåtts då barnrådet fortfarande är under uppbyggnad. De iakttagelser som har gjorts utifrån de barnråd som har genomförts är att mer fokus måste läggas på kommunikation, att alla som deltar i barnrådet får förutsättningar att kunna förstå och hänga med, vara delaktiga och göra sin röst hörd. Arbetet inom området barnbostad är i sin inledning där effekter bör leda till en ökad tydlighet kring vad verksamhet ska utföra och vad vårdnadshavare förväntas göra. Arbetet med anpassade boendelösningar (Kvarbo) och samverkan med tillsammans med lokalförsörjningsenheten (LFE) och myndighetsverksamhet gällande boendesituationer för servicemottagarna har under året fortsatt men har fördröjts något till följd av coronapandemin.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 3 - Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
* Nationella brukarenkäten: Trygghet	74 %	Resultat utifrån insatser nedan.	Resultat utifrån insatser nedan.	Minst 75 %
Gruppboendestad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	65 %	72 %	70 %	Öka
Serviceboendestad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	67 %	67 %	67 %	Öka
Personlig assistans - Brukaren känner sig trygg med alla sina assistenter	76 %	88 %	80 %	Behålla
Boende särskild service SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	66 %	71 %	77 %	Öka

Boendestöd SoL - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen	73 %	77 %	79 %	Behålla
*Nationella brukarenkäten: Inflytande	Tot: 80 %	Resultat en är indelade utifrån insats nedan.	Resultaten är indelade utifrån insats nedan.	Minst 75 %
Gruppbostad LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	69 %	71 %	70 %	Öka
Personlig assistans - Kan du göra det du vill med hjälp av dina assistenter?	65 %	89 %	67 %	Öka
Servicebostad LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	71 %	78 %	79 %	Behålla
Sysselsättning SoL - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din sysselsättning?	79 %	81 %	82 %	Behålla
Boende med särskild service SoL - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig hemma?	62 %	73 %	69 %	Öka
Boendestöd SoL - Låter dina boendestödjare dig bestämma om saker som är viktiga för dig?	85 %	83 %	87 %	Behålla
Daglig verksamhet LSS - Får du bestämma om saker som är viktiga för dig i din dagliga verksamhet?	85 %	76 %	75 %	Öka

Kommentarer till indikatorerna

***Nationella brukarenkäten**

Brukarundersökning genomförs årligen genom deltagande i SKR nationella brukarundersökning för funktionshinderområdet. Undersökningen kan bland annat ge svar på måluppfyllelse till dem bärande principerna i LSS-lagstiftning. Resultatet bryts om möjligt ner på enhetsnivå. Resultaten publiceras i Kolada, Jämnföraren. Utifrån brukarundersökningens resultat, tar verksamheterna fram aktiviteter för arbete med att vidmakthålla eller förbättra verksamheten.

Indikatorn trygghet i boende är tydligt kopplat till målområdet genom att många av nämndernas servicemottagare som har stöd genom insatser i hemmet. Det stöd som levereras kan mätas på många olika sätt, men att servicemottagaren känner en trygghet i boendet och upplever att de har inflytande över sin vardag är en tydlig indikator på att vi levererar ett gott och individanpassat stöd. Målvärdet är nationellt satt till 75 % och utifrån från "Kommunernas Kvalitet I Korshet" - K&K:s rekommendationer.

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår från individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med utgångspunkten från individens behov av stöd, vård och bens förutsättningar. Detta sker genom samverkan och ett gränsöverskridande arbete mellan förvaltningar och externa aktörer för att servicemottagare ska få en hög kvalitet på sitt behov av stöd och hjälp oavsett insats.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande insatser och förebyggande arbete

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med att identifiera och komplettera insatser och strategier för att stärka personers förmågor för ett självständigt liv och ökade möjligheter till gemenskap. Detta exempelvis genom att arbeta för samverkan med civilsamhället, strategier för ökad psykisk hälsa hos grupper med särskild stor utsatthet av psykisk ohälsa.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta med omsorg om individen utifrån individens förutsättningar med beaktande av såväl psykiska som somatiska svårigheter. Detta sker exempelvis genom fokus på motiverande arbete inom boendestödsinsatsen och genom att arbeta för att beakta samtliga perspektiv genom hela vårdkedjan, från beslut till utförande.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta aktivt med servicemottagarna upplevda trygghet. Detta sker exempelvis genom att skapa förutsättningar för servicemottagare med boendemiljöer som präglas av lugn och positiva förväntningar, vilket ökar upplevelsen av delaktighet och motiverar till inkludering i samhället.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Funktionsstödsnämnden åtar sig att fortsätta och utveckla sitt arbete genom att i samverkan med de interna såväl som externa aktörerna verka för det samordnande förebyggande arbetet. Detta exempelvis genom att arbeta för anpassade boendelösningar för nämndens målgrupper där gemenskapsmöjligheter är en del som prioriteras. Nämnden har även initierat ett arbete i samband med att barnkonventionen blir lag. Detta för att öka barns inflytande och delaktighet i verksamheter som berör dem, exempelvis genom införande av barnråd. (Nämndens åtaganden från verksamhetsplan 2020).

Införande av barnråd

Förvaltningen ansökte hösten 2019 om 100 000 kr för att införa barnråd i organisationen. Dessa medel ansöktes om från Länsstyrelsen och syftet är att främja en god jämlik hälsa och rättigheter hos barn och unga i Örebro län, vilket beviljades. Medlen används för att frigöra resurser att arbeta med införandet av barnråd.

Uppdraget var att införa barnråd samt ge förslag på hur barnråd kan organiseras på organisation, -grupp samt individnivå efter uppdragets slut. Till följd av Corona pandemin blev det svårt att fortsätta arbeta med projektet i den form det var tänkt och tidsplanen höll inte. Den nya tidsplanen är 200901–210531. Projekt- och styrgrupp är utsedda för att säkerställa planering och genomförande. Förväntade effekter efter att barnråd införts i förvaltningen är ökad delaktighet i frågor som berör barn. När detta uppnås förväntas både livskvalitet hos barn och unga med funktionsnedsättningar vara jämlik andra barn och unga i samhället samt att förvaltningen har en högre följsamhet till barnkonventionens mål.

Under året har ett barnråd startats upp i förvaltningen. De haft tre träffar och är fortfarande under uppstart. Hitintills har barnen varit delaktiga i beslut som rör vilken typ av blivande investering som ska göras i barnverksamheterna, och i en kommande rekrytering av enhetschef vara med i intervjutillfället för att få ställa frågor och komma med feedback till rekryteringen. Än är det tidigt att dra slutsatser för att kunna se vilka effekter dessa aktiviteter har. Ambitionen är att stärka gruppen och känslan hos dem att bli lyssnade på och kunna påverka sin omgivning. De iakttagelser som görs är att mer fokus måste läggas på kommunikation, att alla som deltar i barnrådet får förutsättningar att kunna förstå och hänga med, vara delaktiga och göra sin röst hörd.

Trygghet i barnbostad

Insatsen barnbostad har under en längre tid haft hög beläggning på sina platser. Förvaltningen har de senaste åren haft 8 platser fördelat på två adresser, men de senaste tre åren har en överbeläggning skett då utförandet har legat uppemot 11 platser. Dessa platser har utförts i korttidsverksamheter. Det har varit tydligt att insatsen barnbostad

kräver en utveckling för att uppfylla lagens intentioner, varav en del är att barn ska känna sig trygga på barnbostad.

Våren 2020 genomfördes en omorganisation inom området med samtliga barnbostäder för att säkerställa ansvarsfrågan gentemot tillsynsmyndigheten IVO (Inspektionen för vård och omsorg) vilket skapar en trygghet i det kvalitativa arbetet på verksamheten. De blandade korttidsplatserna och bostadsplatserna kunde justeras vilket innebär att det från och med hösten 2020 inte finns den blandade verksamheten med korttidsbostad och barnbostad.

Arbetet är i sin inledning där effekter bör leda till en ökad tydlighet kring vad verksamhet ska utföra och vad vårdnadshavare förväntas göra. Vidare att barnet får en större omsorg och att vårdnadshavare ges ökade möjligheter till delaktighet i sitt barns liv och beslut som rör det. Förändringen skapar även möjlighet till nära ledarskap och således förväntas leda till ökad kvalitet och trygghet. Insatserna är utifrån förändringen mer homogena och utgår från de enskilda barnens och ungdomarnas behov av stöd och insats.

Som en effekt av förändringen så har lokalnyttjandet setts över för att säkra trygghet i barnens och ungdomarnas miljö. Det medför ökad närvaro kring individerna och en förbättrad möjlighet till, samt gör barnen/ungdomarna mer delaktiga i dokumentation och planering. Den lugnare och hemtrevligare miljön bidrar till att ungdomarna/barnen känner att det är ett hem och inte en arbetsplats och på så sätt känner sig tryggare i miljön.

Anpassade boendelösningar för nämndens målgrupper (Kvarbo)

Socialpsykiatrien har under flera år genom samverkan med andra aktörer arbetat aktivt för att stödja servicemottagare till möjligheten till ökad självständighet i ordinärt boende. Arbetet intensifierades under året tillsammans med lokalförsörjningsenheten (LFE) och myndighetsverksamhet gällande boendesituationer för servicemottagarna, avgränsningar i uppdrag och andra gemensamma processer. Arbetet och samverkan kring regler och ansvarsfördelning för blockhyrda hus och vräkningsförebyggande rutiner påbörjades under året. Under hösten har flera möten skett för att tydliggöra uppdrag och samarbete i syfte att skapa tydlighet och gemensamma rutiner. Uppstart av ett nytt uppdrag från programdirektören inträffade under hösten där uppdraget innefattar stugor i enskilda lägen och är gemensamt mellan Förvaltningen för sociala insatser, myndighetsverksamhet och LFE.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Alla människors lika värde står som grund för samtliga insatser inom nämndens ansvarsområden. Grundläggande är att insatser och aktiviteter för nämndens servicemottagare ger en god livskvalitet med meningsfullhet, god och trygg miljö samt skapar sammanhang i vardagen. Under coronapandemin har förvaltningen anpassat utformning och utbud av aktiviteter för att säkra att verksamheterna tillhandahåller god livskvalitet och miljöer även under denna period.

Förvaltningens arbete med att skapa förutsättningar för långsiktig hälsa med effekter för servicemottagare såväl som för medarbetare fortsätter. Nämndens verksamheter har under året behövt ställa om sitt arbete och lagt fokus på att bibehålla enskilda individers förmågor. Projekt som *LeFam* (se tidigare beskrivning inom målområde 3) och hälsosatsningen med hälsoombud samt hälso- och aktivitetsinriktat innehåll i *Funkis sommarstream* är satsningar med fokus på att stärka funktioner och skapa förutsättningar för goda livsvillkor genom att utforma stödet utifrån enskilda individuella behov och med respekt för den personliga integriteten och självbestämmandet.

Den etablerade samverkansformen som finns mellan Funktionsstödsnämnden, Lokalförsörjningsenheten och hyresvärdar inom Örebro kommun syftar till dels skapa förståelse för målgruppen behov och dels att skapa underlag till hur nybyggnationer och boenden kan förbättras för att säkerställa kvalitet och trygghet för och i servicemottagarnas boendemiljöer. Detta behöver fortsätta arbetas med då bostäder och lokaler inom förvaltningens verksamheter behöver förbättras och utvecklas.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Under vårens coronapandemi har utbudet av aktiviteter anpassats i utformning och för att säkra att verksamheterna tillhandahålla god livskvalitet och miljöer. Förvaltningens arbete för långsiktig hälsa med effekter för servicemottagare såväl som för medarbetare fortsätter. Nämndens verksamheter har under året ställt om sitt arbete är fokus har lagts på att bibehålla enskilda individers förmågor. Satsningar med fokus på att stärka funktioner och skapa förutsättningar för goda livsvillkor genom att utforma stödet utifrån enskilda individuella behov och med respekt för den personliga integriteten och självbestämmandet pågår. 	<ul style="list-style-type: none"> Samverkansformen som finns mellan Funktionsstödsnämnden, Lokalförsörjningsenheten och hyresvärdar inom Örebro kommun behöver fortsätta arbetas med då bostäder och lokaler inom förvaltningens verksamheter behöver förbättras och utvecklas, dels för att skapa förståelse för målgruppen behov och dels att skapa underlag till hur nybyggnationer och boenden kan förbättras för att säkerställa kvalitet och trygghet för och i servicemottagarnas boendemiljöer.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4 - Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Procentuell andel förebyggande- och hälsofrämjande insatser från Regionhälsan i förhållande till total insats.	80 %	74 %	Inväntar statistik från Regionhälsan	Öka
HME-värde för Nämndens verksamheter	77 %	78 %	78 %	Öka

Kommentarer till indikatorerna

Indikatorn, Procentuell andel förebyggande- och hälsofrämjande insatser från Regionhälsan i förhållande till total insats, avser avspeglar insatser i förebyggande och hälsofrämjande arbete i syfte att skapa attraktiva arbetsplatser som gynnar god folkhälsa inom arbetsgrupperna.

HME-värdet (Hållbart medarbetarengagemang) över tid som indikator avser spegla medarbetarnas upplevelse av möjligheter att kunna påverka sin arbetsituation. Indikatorn avser spegla förutsättningar för en god kompetensförsörjning, att vara en attraktiv arbetsgivare och en framtida kvalitet för servicemottagare med personal som trivs på jobbet.

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att till målgruppen tillhandahålla insatser i en trygg miljö med geografisk spridning över kommunens område. Detta exempelvis genom att arbeta för anpassade insatser och boendelösningar för nämndens målgrupper där också gemenskapsmöjligheter är beaktade.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta exempelvis genom att arbeta med ARUBA, Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Anveckla, en metod för att stärka kompetensförsörjningen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för ett främja hälsosamma och resurseffektiva val hos såväl verksamheten som hos servicemottagare. Detta sker exempelvis genom att arbeta för samnyttjande av fordonsparken, införande av parcyrklar och andra hälsosamma inslag i våra verksamheter.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Förvaltningen har under många år arbetat för ekologisk hållbarhet med att i sina insatser ta riktning mot minsta möjliga klimatpåverkan i den mån det är möjligt i utförandet utifrån individens delaktighet och självbestämmande. Detta exempelvis genom samåkning, ökad användning av elcykel istället för bil, minskade användandet av bilar då fordonspark finns att tillgå, medveten mathantering med minskade matavfall, klimatsmarta inköp och en minskning av pappersutskrifter då digitaliseringsprocessen har kommit igång inom förvaltningen samt att verksamheterna handlar enligt kommunens riktlinjer på kommunens marknadsplats. ”Marknadsplats” är en e-tjänst där kommunen kan genomföra sina inköp hos olika upphandlade leverantörer.

Under coronapandemin har ensamåkning i samband med färdtjänst varit en nödvändig åtgärd i syfte att minska smittspridningen. Detta kan ha medfört en mer negativ effekt gällande klimatet då färre brukare kunnat färdas per bil/buss, samtidigt har vissa resor uteblivit vilket behöver beaktas vid analys av eventuella effekter. Anpassningar har gjorts under året exempelvis har aktiviteter försökt hållas ute i natur som minska transporter för att ta sig i väg, men finns behovet att åka behövs fler fordon än vanligt för att kunna hålla avstånd.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Förvaltningens arbete mot ekologisk hållbarhet riktas mot minsta möjliga klimatpåverkan. Att nämnda är digitaliseringsprocessen som har kommit igång i expressfart inom förvaltningen med stora vinster i form av mindre hantering av pappersutskrifter och dokument samt klimatvinster i form av mindre bilresor till möten som nu kan ske digitalt. 	<ul style="list-style-type: none"> Pandemin kan ha gett en negativ effekt gällande klimatet då färre brukare har kunnat färdas per bil/buss, då fler måste ensamåkning vid färdtjänst.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5 - Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Inga indikatorer för detta målområde – Området följs upp kvalitativt.				

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka användningen av förnybar energi med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekomster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag verka för en begränsad klimatpåverkan samt bidra genom att företräda en klimatpositiv påverkan i de forum där nämnden är representerad. Detta exempelvis genom att positivt bidra med att se över inköp utifrån reglerande antal enligt Agenda 2030 och se över möjligheter till samutnyttjande av bilar.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag bidra till att nå Örebro kommuns miljömål. Detta genom att i samverkan med lokalförsörjningsenheten verka för att en funktionell grönstruktur utformas vid nybyggnation av bostäder avsedda för nämndens målgrupper.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag bidra till att nå Örebro kommuns miljömål. Detta genom att i samverkan med lokalförsörjningsenheten verka för att byggnationer inom nämndens ansvarsområden byggs utifrån en så liten miljöpåverkan som möjligt och verka för att mat som inhandlas i möjligaste mån är KRAV och närproducerad.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Nämndens grunduppdrag är att skapa social trygghet och öka möjligheten till ett självständigt liv för servicemottagarna inom förvaltningen. Stödet riktas till personer med funktionsnedsättning, inom alla åldersgrupper, som omfattas av lagstiftningen. Det individuellt anpassade stödet ska tillgodose de enskildas individernas behov inom olika livsområden och utformas utifrån servicemottagarens egna resurser för att stärka möjligheten till att leva som andra, till att ha ett självständigt liv, till delaktighet och inflytande i samhällslivet, till att bo på ett sätt som är anpassat efter individuella behov och känns tryggt, till en meningsfull sysselsättning/fritid och till avlastning för anhöriga i omvårdnaden av den enskilde. Helhetssyn ska utgå från servicemottagarens samlade livssituation med samordnade insatser som ska präglas av kontinuitet i personalgruppen med medarbetare som har lämplig utbildning och erfarenhet. De ekonomiska resurserna ska nyttjas på ett effektivt sätt för att uppnå verksamhetens mål och uppdrag.

Utsedda personer inom förvaltningen har gått en utbildning i metoden tjänstedesign för att arbeta mer behovsdrivet, vilket innefattar metoder för att förstå människors behov och ta fram hjälpande lösningar (genom individernas egna insikter, drivkrafter, beteenden, kundresa osv). Vi ska arbeta mer från individernas eget perspektiv. Det vill säga; att lösa rätt problem och sluta göra det som inte är efterfrågat. Detta ses som en möjliggörare att ta steg framåt för utvecklad delaktighet i allt det förvaltningen gör för nämndens målgrupper.

Under året har ökad samverkan skett med de fackliga organisationerna med information om nuläge och eventuella förändringar i verksamheterna till följd av covid-19. Ett nämndövergripande arbete med kommunens gemensamma lager av skyddsutrustning har skett där gemensamhetsperspektivet i fördelning av tillgängligt material varit styrande i arbetet. Detta beräknas ge positiva effekter utifrån ett långsiktigt ekonomiskt helhetsperspektiv. Grunden till detta har varit att säkra tillgången till skyddsmaterial till kommunens samtliga verksamheter som har behov av detta. Hade verksamheterna inte säkrats tillgång till materialet hade vi kunnat se betydligt mer långtgående negativa konsekvenser såväl verksamhetsmässigt som ekonomiskt.

Förvaltningen har arbetat aktivt med *ARUBA* (Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Bibehålla, Avveckla) för att fortsatt säkra kompetensen och att använda kompetensen rätt inom förvaltningen. Arbetet med språkbud och ambassadörsgrupp (se beskrivande text inom målområde 1) samt praktikplatser (se beskrivande text inom målområde 2) har fortlöpt i den mån det har varit möjligt.

Under året har medarbetare inom förvaltningen deltagit i SIS; *Svenska Institutet för Standarder*, kommittéarbete för standarder gällande kvalitet. Detta är ett arbete med omvärldsbevakning och ett stöd i skapandet av en baslinje för kvalitet innan dessa standarder är klara och applicerade.

Förvaltningen som helhet har haft ett fungerande rekryteringsarbete och har med detta klarat bemanning trots pandemin. Positiva trender ses inom förvaltningens arbete med bemanning där ingen legitimerad personal behövt hyras in externt under året. En bakomliggande orsak till denna utveckling tros vara det "introduktionspaket" som tagits fram för nyanställd legitimerad personal där en tydlig plan för deras första anställningstid finns med. Detta har gett personalen en större trygghet och därmed även minskat personalomsättningen.

En annan positiv trend är att det syns tydliga effekter av verksamhetens arbete med bemanningsekonomi, där bland annat kostnaderna för övertid minskat kraftigt jämfört med tidigare år. Verksamheterna har även ökat samverkan och det gemensamma resursnyttjandet mellan verksamhetsdelarna. Detta tros bero såväl på arbetet med bemanningsekonomi som på den särskilda situationen med covid-19 som verksamheten befunnit sig i under året. Det finns dock även fortsatt god potential att fortsätta utveckla den interna samverkan inom förvaltningen för att bedriva verksamheten så kvalitativt och resurseffektivt som möjligt. För att förebygga ohälsa bland personalen är det en strategiskt viktig del att hålla nere såväl övertid som att säkra att medarbetarna kan få semester och återhämtning.

Indikatorn gällande andelen utbildade boendestödare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödare har ökat vilket är en positiv effekt för det framtida arbetet med långsiktig kompetensförsörjning.

Verksamheterna arbetar kontinuerligt med utvecklingsarbete som syftar till att uppnå såväl kvalitativa som ekonomiska effekter. Detta sker dels i det dagliga arbetet, dels i riktade satsningar, exempelvis med att identifiera kostnadsdrivare. Arbetet med att identifiera kostnadsdrivare sker både inom nämndens område och i samråd och samverkan med programområdet. Det sker även dialoger kring gränsdragningar i hur långt nämndens ansvar sträcker sig och vad den ekonomiska tilldelningen till nämndens område ska täcka. Detta arbete behöver fortgå och dialogen behöver även gå i linje med det kommunövergripande arbete som sker avseende utveckling av arbetet med resurstilldelning.

En del av kommunens effektiviseringskrav inför 2020 fördelades genom ett riktat uppdrag kring inköps effektivisering. Flera av de effekter som identifierats inom den kommunövergripande organisationen avser förebyggande av kommande kostnadsökningar alternativt effekter som kommer realiseras under flera år. Inom nämndens ansvarsområde har frågan om inköp aktualiserats och flera verksamheter har förflyttat sina inköp till kommunens "Marknadsplats". Det finns flera utvecklingsområden kopplat till detta område, flera delar som ligger utanför nämndens mandat och uppdrag, men även internt kan förbättringar ske. För att kunna arbeta internt med denna fråga krävs mer omfattande stöd från kommunens centrala inköps- och upphandlingsorganisation. Fördelningen av effektiviseringarna till nämndens verksamheter har skett utifrån personalkostnad, vilket lett till en skev fördelning utifrån att uppdragen inte fördelats där effektiviseringspotentialen gällande inköp varit störst. På grund av pandemin har vi inte hunnit arbeta med uppdraget i den utsträckning som krävts men ett tillfälligt förändrat inköpsbeteende har setts under året till följd av uteblivna satsningar, konferenser, planeringsdagar och andra aktiviteter. Detta har lett till att vi har klarat inköps effektiviseringarna tillfälligt under detta år.

Slutligen ses att coronapandemin har haft stora effekter på den digitala förflyttningen i förvaltningen. Förvaltningen har haft behov att snabbt agera genom "learning by doing" och blivit tvungna att våga testa. Grundkunskap för verksamhetsutveckling med stöd av digitala verktyg har testats bl.a. film och streaming, digitalt stöd på olika sätt (digitalt boendestöd, stöd i att handla digital, Daglig verksamhet på distans etc.). Användandet av Office 365 sker i högre grad bl.a. i förvaltningens utbildningar och ses bli lättare med mer vana användare.

Coronapandemins effekter kopplat till Örebro kommuns Digitaliseringsstrategi:

- Digital samverkan för en effektivare förvaltning – ökat teams användande och en normalisering att delta på möten digitalt såväl internt som externt, ökad kompetens att dela dokument digitalt, effektivare administration (flertalet inventeringar, digital delegeringsrutin mm), nämnd via länk.
- Säkra digitala tjänster som skapar tillit – tydlig kommunikationsstrategi i digitala kanaler (samordnad ledning och styrning mot gemensamma mål), ökad kunskap och nya kreativa lösningar i filmproduktion samt utbildning digitalt, användandet av e-tjänst för beställning av skyddsmaterial samt vid behov av personella resurser från andra förvaltningar, träning i vad som är tillförlitlig information (källkritik), e-signering av protokoll påskyndades.
- Digital välfärd med individen i centrum & digitala tjänster för ökad delaktighet och innovation genom att utgå från medborgarens behov och livshändelser – digitala aktiviteter såsom *Funkis sommarstream* och *Kraften live*, skapat förutsättningar för daglig verksamhet på distans, stötta servicemottagare i att handla digitalt, stöd i videosamtal mellan servicemottagare och anhöriga, SIP digitalt (Samordnad Individuell Plan med regionen).

Allt detta innebär att förvaltningen har tagit stora kliv genom samarbete med andra för digitalt utförande. Inom vissa målområden har utvecklingsuppdragen avstannat under året pga. Corona, inom digitalisering har utvecklingen skett med expressfart!

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Utsetta personer har gått utbildning i metoden tjänstedesign för att arbeta utifrån behovsdrivet. Det innebär att arbeta mer från individernas eget perspektiv, att lösa rätt problem och sluta göra det som inte är efterfrågat av servicemottagaren. Metoden ses som möjliggörare för utvecklandet av delaktighet i allt det förvaltningen gör för nämndens målgrupper. • Nämndövergripande arbete med kommunens gemensamma lager av skyddsutrustning har skett. Samarbete kring fördelning av material har skett både inom nämnden ansvarsområde och inom kommunen som helhet. I fördelning av tillgängligt material har gemensamhetsperspektivet varit styrandet av arbetet, det ses ge positiva effekter utifrån ett långsiktig ekonomiskt helhetsperspektiv. • Förvaltningen har haft ett fungerande rekryteringsarbete och har klarat bemanning bra, trots pandemin. Bland annat har ingen legitimerad personal behövt hyras in externt under året. En bakomliggande orsak till denna utveckling tros vara det "introduktionspaket" för nyanställd legitimerad personal, där en tydlig plan för deras första anställningstid finns. Detta har gett personalen en större trygghet och därmed även minskat personalomsättningen. • Kostnaderna för overtid har kraftigt minskat jämfört med tidigare år. Även samverkan och det gemensamma resursnyttjandet mellan 	<ul style="list-style-type: none"> • Fördelningen av effektiviseringarna till nämndens verksamheter har skett utifrån personalkostnad. Detta har lett till en skev fördelning utifrån att uppdragen inte fördelats där effektiviseringspotentialen är störst gällande inköp. • Ett förändrat inköpsbeteende har setts under året till följd av uteblivna satsningar, konferenser, planeringsdagar och andra aktiviteter pga pandemin. Detta har lett till att inköps effektiviseringarna har klarats tillfälligt under året. • Utvecklingsarbete krävs utifrån resurstilldelning, processer, och gemensam dialog. Detta avser såväl frågor kring lokaler, som ekonomi och kommunövergripande förändringar. • Arbetet med frågan och dialogen gällande resurstilldelning behöver gå i linje med det kommunövergripande arbete som sker avseende utveckling av arbetet med resurstilldelning.

<p>verksamhetsdelarna har ökat. Troligen beror detta på arbetet med bemanningsekonomi och även på den särskilda situationen med covid-19 under året.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coronapandemin har haft stora effekter på den digitala förflyttningen på kunskapsnivån i förvaltningen. Förvaltningen har haft behov att snabbt agera genom ”learning by doing” och blivit tvungna att våga testa. Stora steg har tagits genom samarbete med andra för digital utförande och utvecklingen gällande digitalisering har skett med expressfart. 	
---	--

Utfall för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6 - Hållbara och resurseffektiva Örebro	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel utbildade boendestödjare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödjare.	Saknas - nytt mått	77 %	78%	Öka
Attraktionskraft för daglig verksamhet.	Saknas - nytt mått	89,5 %	84,4 %	Öka
Attraktionskraft för personlig assistans - beslut enligt Socialförsäkringsbalken.	Saknas - nytt mått	13,8 %	15,1 % (avser november 2020)	Öka

Kommentarer till indikatorerna

Indikatorn andel utbildade boendestödjare i förhållande till samtliga stödbiträden och boendestödjare mäter andelen utbildade boendestödjare mot totalt antal boendestödjare och stödbiträden där även de utan adekvat utbildning inkluderas. I måttet ingår samtliga månadsanställda men ej timanställda. Detta avser både spegla målet som god arbetsgivare, genom att vi attraherar och behåller utbildad personal, men även långsiktig attraktionskraft som utförare för våra servicemottagare.

Attraktionskraft inom daglig verksamhet mäts som antalet deltagare som valt Örebro kommun som utförare jämfört med det totala antalet servicemottagare som fått beslut om daglig verksamhet från Örebro kommun. För en långsiktigt hållbar ekonomi är det en förutsättning att vara en attraktiv utförare för att få intäkter att bedriva verksamheten för. (För vissa Servicemottagare är Örebro kommun den enda valbara utföraren, även dessa inkluderas i statistiken.)

Förändringen under året där nämndens andel som utförare minskat speglar att det under sommaren öppnat en ny extern daglig verksamhet, vilken några av nämndens tidigare deltagare valt att söka sig till.

Attraktionskraft för personlig assistans mäts som andel servicemottagare som väljer Örebro kommun som utförare i förhållande till det totala antalet servicemottagare som har möjlighet att välja Örebro kommun som utförare. För en långsiktigt hållbar ekonomi är det en förutsättning att vara en attraktiv utförare för att få intäkter att bedriva verksamheten för.

Attraktionskraften för personlig assistans påverkar i stort uträkning även av vad som händer hos externa aktörer, hos den interna utföraren har ett antal nya ärenden tillkommit under hösten 2020.

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndöverskridande för att nå högsta möjliga resursnytta

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag ge förutsättningar för att skapa en god ekonomisk utveckling. Detta genom att ge förutsättningar för att kvalitetssäkra verksamheten för att tydliggöra baslinjen för kvalité, satsa på långsiktiga effekter för positiva förutsättningar framåt samt verka för att digitalisering kan verka som en möjliggörare.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Funktionsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag företräda jämställdhet och allas lika värde. Detta sker exempelvis genom att företrädare för nämnden deltar och representerar nämndens ståndpunkt i arbetet med att ta fram en kommungemensam resursfördelning men även genom att exempelvis löneskillnader mellan män och kvinnor följs upp inom nämndens verksamhetsområden för att undvika omotiverat löneskillnader.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetens och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Funktionsstödsnämnden bidrar till målet genom att i sitt grunduppdrag arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta exempelvis genom att arbeta med ARUBA, Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Arveckla, en metod för att stärka kompetensförsörjningen.

5. Analysunderlag – ekonomi.

Under året har det varit svårt att ta fram och presentera bra prognoser då det varit en betydligt högre osäkerhetsgrad i utvecklingen av flertalet parametrar jämfört med föregående år. Detta beror främst på en osäker ekonomisk påverkan från spridningen av covid-19 men även att avtalsrörelsen på grund av covid-19 skjutits upp vilket påverkat säkerheten i prognosticerade lönekostnader, nämndens i särklass största kostnadspost. De nya lönerna till följd av löneavtalen har ännu inte betalats ut i sin helhet, vilket innebär att det även i utfallet för 2020 inkluderas en uppskattning av de lönekostnader som hör till år 2020 men som kommer att utbetalas under inledningen av år 2021.

En faktor som kraftigt påverkar säkerheten i de ekonomiska prognoserna är att prognoserna för hur länge denna sambällspridning och insjuknandeperiod kommer att hålla i sig har varit väldigt varierande. En del i den stora osäkerhetsfaktorn är vilka åtgärder som spridningen av covid-19 kommer att medföra, både från förvaltningen, från kommunledningen och nationellt.

Då flera av de aviserade ersättningar som verksamheterna tilldelats varit osäkra till beloppet har dessa ej inkluderats i nämndens prognoser utifrån den så kallade "försiktighetsprincipen" som är en av grundstenarna inom redovisning. Detta innebär att vi känt till att vi under året bör få ett högre utfall än det som prognostiserats men ej i vilken utsträckning.

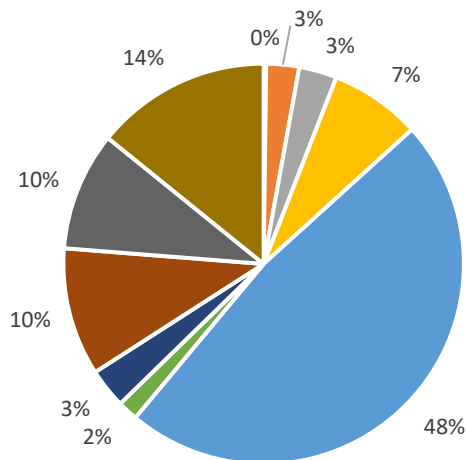
5.1 Årets resultat – ekonomi

Nämnden har en budgeterat kostnadsomslutning på 847,8 mnkr för år 2020. Tabellen nedan visar fördelningen mellan verksamheterna. Budgeterade kostnader bedöms som den mest rättvisande metoden för att mäta insatsernas storlek eftersom verksamheterna har olika finansieringsmodeller, då blir det mest korrekt att mäta omsättningen enbart på kostnader istället för att inkludera intäkterna som skulle påverka verksamheterna väldigt olika.

Verksamhet	Budgeterade kostnader i mnkr
Politik/Nämnd för funktionsstöd	1,7
Förvaltningsgemensamt	22,5
Hälso- och sjukvårdsenhet	25,9
Personlig assistans	62,4
Grupp- och servicebostad	405,2
BODA	13,9
LSS-Fritid	27,2
Daglig verksamhet	87,6
Barn- & ungdomsverksamhet	81,1
Socialpsykiatri	120,2
Budgeterade kostnader	847,8

En grafisk fördelning av kostnaderna mellan verksamheterna visas i diagrammet nedan, som man tydligt ser är grupp- och servicebostad nämndens största verksamhet.

Budgeterade kostnader 2020

- Politik/Nämnd för funktionsh
- Förvaltningsgemensamt
- Hälsa- och sjukvårdsenhet
- Personlig assistans
- Grupp- och servicebostad
- BODA
- LSS-Fritid
- Daglig verksamhet
- Barn- & ungdomsverksamhet
- Socialpsykiatri

VERKSAMHET	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Av i mnkr 2020
Politik/Nämnd för funktionsstöd	-1,2	-0,9	-1,0	0,1
- Planeringsreserv	-0,4	-0,2	-0,8	0,6
Förvaltningsgemensamt	-9,9	-7,8	-12,2	4,4
Hälsa- och sjukvårdsenheten	-25,5	-26,4	-25,5	-0,9
Personlig assistans	-5,9	-4,6	0,0	-4,6
Grupp- och servicebostad	-7,6	1,6	-4,7	6,3
BODA	0,4	1,2	0,0	1,2
LSS Fritid	-25,8	-28,5	-26,7	-1,8
Daglig verksamhet	-0,6	-4,0	0,0	-4,0
Barn- & Ungdomsverksamhet	-79,0	-78,3	-79,9	1,6
Socialpsykiatri	-119,3	2,6	0,0	2,6
Nettokostnad	-274,8	-145,4	-150,7	5,3
- varav intraprenad	-119,3	2,6	0,0	2,6
Nettokostnad exkl. intraprenad	-155,5	-147,9	-150,7	2,8
Ingående ackumulerat resultat				8,4
lanspråktagande av ack resultat intraprenader				
Nya underskott				
Nya överskott				2,6
Utgående ackumulerat resultat				8,4

Avvikelse inklusive ianspråktagande av ack resultat intraprenader	
Årets avvikelse exkl. intraprenader	2,8
Årets avvikelse intraprenader	2,6
Justerad avvikelse	5,3

Funktionsstödsnämnden redovisar en ekonomi i balans för år 2020 med en positiv avvikelse mot budget om 5,3 mnkr. Utfallet varierar inom nämndens verksamheter och underskotten i vissa verksamheter kompenseras av överskott i andra verksamheter samt hos nämnd och förvaltningsövergripande. Det ekonomiska läget och förutsättningarna för respektive insats presenteras närmare under avsnittet 5.5 *Verksamheternas resultat*, nedan. Notera att nämndens intraprenad redovisar ett överskott på 2,6 mnkr men har nått ”taket” på sitt tillåtna ackumulerade överskott på 7 % av budgeterade kostnader, varför det ackumulerade resultatet inte ökar trots årets överskott.

En viktig faktor i årets är att staten burit en stor av sjuklönekostnaderna under året vilket gett nämnden en intäkt på 13 mnkr. Nämnden har även haft möjlighet att ansöka om ersättning för merkostnader till följd av covid-19 vilket gett en intäkt på 4,8 mnkr som inkluderats i resultatet. Andra gemensamma faktorer som påverkat utfallet är att verksamheten tagit ett strategiskt beslut att undvika inte nödvändiga fysiska sammankomster. Detta innebär bland annat att kostnader för kursavgifter och resor uteblivit då det funnits mer begränsade möjligheter att utföra verksamhet och umgås ”som vanligt” vilket inneburit att salsutbildningar, konferenser och liknande antingen utförts på annat sätt, ställts in eller skjutits fram.

Det finns en differens mellan intjänad och uttagen semesterlön på 2,7 mnkr jämfört med budget, till följd av att färre semesterdagar tagits ut jämfört med vad som tjänats in, detta påverkar det ekonomiska utfallet negativt. Detta beskrivs närmare under coronaavsnittet nedan, den inledande delen under rubrik 5.2 *Ekonomiska effekter av covid-19*.

Såväl förvaltningsledning som verksamheterna har behövt fokusera på att säkra grunduppdraget och skapa bästa möjliga förutsättningar utifrån situationen att upprätthålla en god vård- och omsorg samt stöd till de servicemottagare som är aktuella inom förvaltningen. Detta har inneburit att vissa av de satsningar som var tänkta att ske under året har fått skjutas fram vilket inneburit att lägre kostnader för förvaltningsövergripande satsningar inkommit under år 2020. Denna trend speglar sig även i verksamheterna där få kostnader för så kallade ”brukaraktiviteter” (när verksamheten är ute med servicemottagarna och exempelvis bowlar eller fikar) inkommit under året. Detta innebär inte att aktiviteter inte genomförts med servicemottagarna, utan verksamheterna har ställt om och utfört verksamhet på plats i sina lokaler eller i utomhusmiljö i större utsträckning.

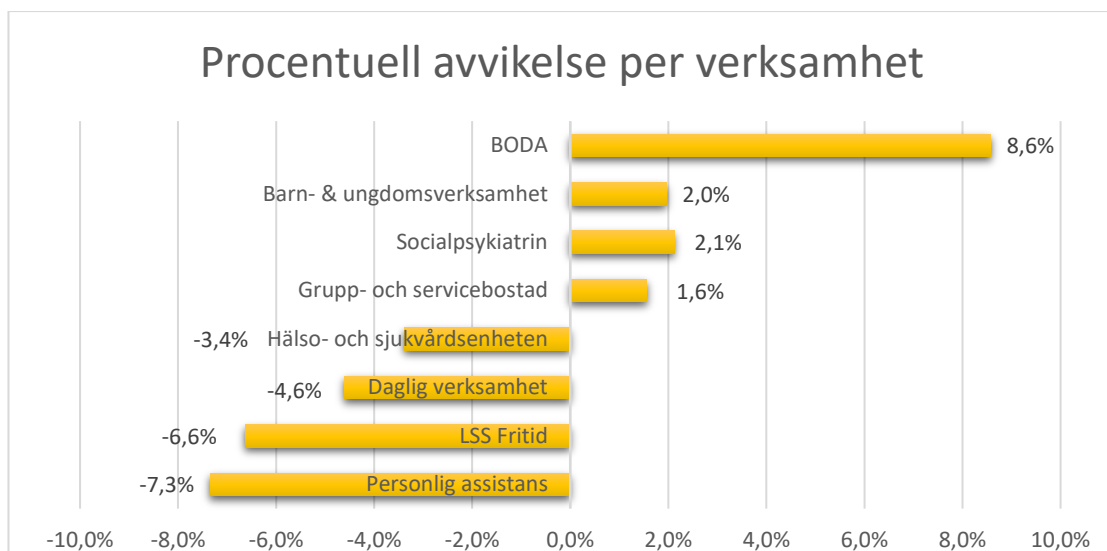
Det är också viktigt att lyfta i analysen av utfallet att det varit lägre närvaro på flera verksamheter främst på grund av oro för risk för smittspridning. Hur den ekonomiska effekten av detta blir beror på hur verksamheten finansieras, om verksamheten är intäktsfinansierad och får ersättning för deltagarnas närvaro medför detta ett underskott för verksamhet eller om verksamheten är ramfinansierad och har samma budget hela året oberoende på hur närvaron ser ut är detta som regel gynnande ur ett strikt kortsiktigt ekonomiskt perspektiv.

Daglig verksamhet som är en intäktsfinansierad verksamhet har genom detta fått ett större underskott som i sin helhet kan härledas till lägre deltagande på grund av covid-19, beroende på om man räknar med att trenden under inledningen av våren med fortsatt högre intäkter skulle kvarstå, bedöms effekten av covid-19 medföra mellan 7 – 12 mnkr i

lägre intäkter för året. Det är dock viktigt att påtala att eftersom detta är en intern resursfördelningsmodell så innebär detta ingen nettoeffekt för Örebro kommun som helhet, då de lägre intäkterna för driftsnämnden bör motsvaras av ett högre överskott inom Programnämnd social välfärd.

Barn- och ungdomsverksamheten som är ramfinansierade har även de haft en lägre beläggning främst under årets första del, detta har medfört att de inte behövt ha full bemanning utan kunnat täcka upp för varandra utan att ta in vikarier vid sjukfrånvaro. Detta är en bidragande orsak till att de redovisar en positiv avvikelse för år 2020.

Funktionsstödsnämndens procentuella avvikelse för helåret är 0,63 %, mätt i förhållande till nämndens totala budgeterade kostnader, alternativt 3,5 % av nämndens rambudget. Stapeldiagrammet nedan visar den prognostiserade procentuella avvikelsen per verksamhet, mätt i förhållande till respektive verksamhets budgeterade kostnader.

Så som den inledande texten till ekonomiavsnittet beskriver har det varit ett år med ovanligt stora svårigheter att prognosticera utvecklingen i, såväl ur smittspridningsperspektiv som strikt ekonomiska perspektiv. Under året har prognoserna lagts utifrån den så kallade "försiktighetsprincipen" som är en av grundstenarna inom redovisning. Denna princip innebär att intäkter som är osäkra om de kommer komma eller med vilket belopp de kommer inkomma - inte ska inkluderas i utfall eller prognos. Detta innebär att vi känt till att vi under året bör få ett högre utfall än det som prognostiserats men ej i vilken utsträckning. För att påvisa hur detta påverkar prognossäkerheten visas nedan prognosen som lades på utfallet för november samt årets slutliga utfall för Funktionsstödsnämnden.

VERKSAMHET	Jämförelse	
	Prognos November	Utfall December
Politik/Nämnd för funktionsstöd	0,0	0,1
- Planeringsreserv	0,6	0,6
Förvaltningsgemensamt	3,8	4,4
Hälsa- och sjukvårdsenheten	-1,1	-0,9
Personlig assistans	-5,5	-4,6
Grupp- och servicebostad	0,8 ↗	6,3
BODA	0,9	1,2
LSS Fritid	-2,6	-1,8
Daglig verksamhet	-5,3 ↘	-4,0
Barn- & Ungdomsverksamhet	1,7	1,6
Socialpsykiatri	0,5	2,6
Budgetavvikelse	-6,2	5,3
- varav intraprenad	0,5	2,6
Budgetavvikelse exkl. intraprenad	-6,6	2,8

Skillnaden mellan prognosen på utfallet i november samt årets faktiska utfall uppgår till 11,5 mnkr. De största förklaringarna till förflyttningen är att vi saknade statsbidrag i prognosen i november vilket infallit under december (ca 8,1 mnkr) samt att programnämnden i december beslutade att kompensera de intäktsfinansierade verksamheterna i driftsnämnden för merkostnader som tillkommit utifrån Kommunals avtal om en engångsutbetalning (ca 4 mnkr). Totalt uppgår dessa intäkter som i november var okända antingen till sak eller belopp till 12,1 mnkr, vilket förklarar differensen mellan nämndens prognos och utfall.

5.2 Ekonomiska effekter av covid-19

Spridningen av covid-19 i vårt land har medfört att ett extra stort fokus ligger på att säkra och trygga grunduppdraget. Detta innebär att arbete med bemanning, informationsspridning och införskaffande av nödvändigt material prioriteras. Kommunen har under året arbetat i stabsorganisation vilket inneburit att en stor del av arbetet med att anpassa för dessa förutsättningar har samordnats och skett kommungemensamt. Inom nämndens verksamhetsområde har även förvaltningen inledningsvis varit i stabsläge för att under hösten övergå till ett läge av förstärkt beredskap. Dessa arbetssätt har skapat förutsättningar för ett väl sammanhållet arbete med att säkra resurser och ge stöd och direktiv till verksamheten.

De ekonomiska konsekvenserna av covid-19 är fortsatt svåra att analysera. Det finns stora osäkerhetsfaktorer både i hur länge spridningen och dess effekter kommer pågå. Verksamheten kodar och märker upp samtliga kostnader som tillkommer på grund av covid-19 för att möjliggöra en uppföljning samt ansöka om ersättning för merkostnader.

Verksamheten hade under den inledande perioden med covid-19 en frånvaro på grund av sjukdom eller vård av barn runt 20 % vilket sedan har stabiliserat sig på en betydligt lägre nivå, mellan 5 – 10 % under resterande del av året. Trots detta syns det tydligt att kostnaderna för sjuklöner även fortsatt ligger på en högre nivå i jämförelse med föregående år.

Belopp i kr	2018	2019	2020	Andel 2020 jämfört med 2019
Jan	1 180 447	1 214 317	1 167 742	96%
Feb	1 483 573	1 486 633	1 359 197	91%
Mar	1 328 224	1 346 036	2 099 369	156%
Apr	1 073 962	1 065 674	2 372 108	223%
Maj	864 553	1 225 541	1 987 372	162%
Jun	861 384	1 033 351	1 501 670	145%
Jul	776 139	838 287	960 389	115%
Aug	827 123	1 070 330	1 394 158	130%
Sep	1 336 287	1 445 326	1 719 250	119%
Okt	1 130 185	1 234 187	1 628 287	132%
Nov	1 090 230	1 319 640	2 125 774	161%
Dec	901 825	1 110 043	1 429 194	129%
Summa	12 853 932	14 389 365	19 744 509	137%

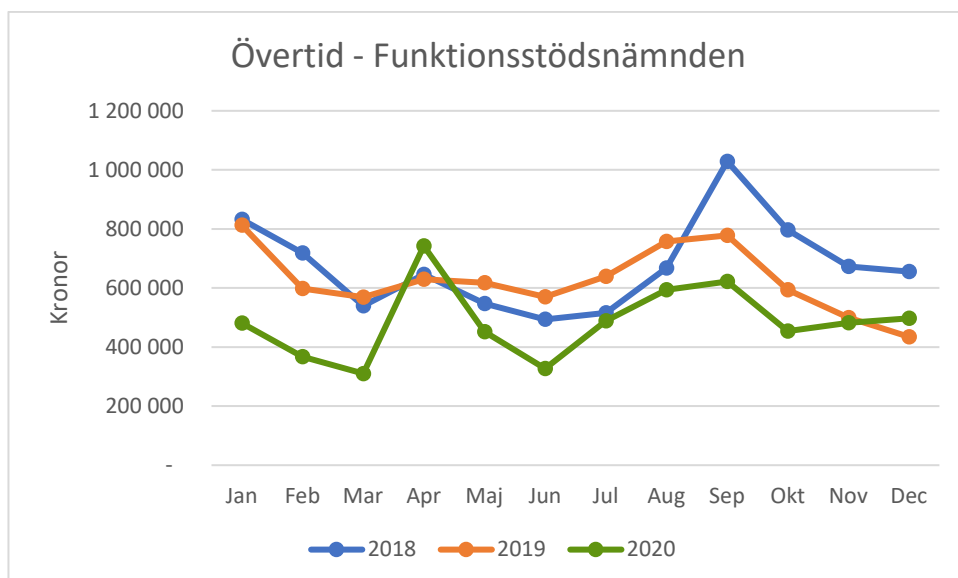
Tabellen visar kostnaden för sjuklöner (exkl. PO-pålägg) inom nämndens verksamheter för de senaste tre åren.

I utfallet för april sågs en tydlig ökning av kostnaden för övertid i jämförelse med föregående månader. Övertid betalas ut med en månads retroaktivitet, vilket innebär att den tid som arbetades i mars betalades ut i april. Det har visat sig att detta var en tillfällig ökning och från och med maj månads utfall har övertidskostnaden åter sjunkit kraftigt jämfört med föregående år för att sedan åter öka något under årets sista månader.

	2018	2019	2020	Andel 2020 jämfört med 2019
Jan	831 816	812 344	480 664	59%
Feb	719 000	598 524	366 929	61%
Mar	539 440	569 306	310 332	55%
Apr	646 007	629 781	742 466	118%
Maj	547 405	617 570	451 814	73%
Jun	493 640	570 294	326 739	57%
Jul	515 618	639 012	488 462	76%
Aug	667 245	757 288	593 717	78%
Sep	1 028 978	778 157	622 358	80%
Okt	796 422	593 851	453 658	76%
Nov	673 010	499 206	482 073	97%
Dec	655 307	434 666	497 752	115%
Summa	8 113 887	7 499 999	5 816 963	78%

Tabellen visar kostnaden för övertid (exkl. PO-pålägg) inom nämndens verksamheter för de senaste tre åren.

Grafen nedan visar samma sak som ovanstående tabell, men mer grafiskt, där man tydligt ser att den gröna linjen som visar kostnaden för år 2020 generellt sett ligger klart under de båda andra.

Grafen ovan visar kostnaden för övertid (exkl. PO-pålägg) inom nämndens verksamheter för de tre senaste åren.

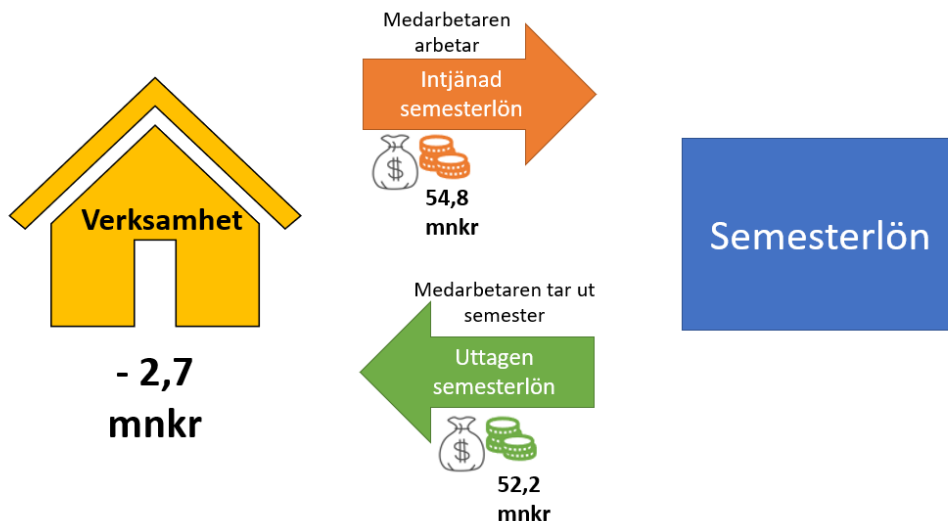
Staten har under 2020 burit en stor del av verksamhetens sjuklöner. Staten bar hela sjuklönekostnaderna för samtliga arbetsgivare under perioden april – juli 2020 och har under resterande del av året ersatt arbetsgivare för merkostnader för sjuklöner utifrån en standardiserad formel som redan utan faktiska merkostnader för året gav Örebro kommun en intäkt. Funktionsstödsnämnden har totalt sett fått 14 mnkr i ersättning för sjuklönekostnader varad 8,2 mnkr avser den inledande perioden där staten ersatte hela sjuklönekostnaden.

Örebro kommun har även haft möjlighet att ansöka om ersättning för övriga merkostnader till följd av covid-19 hos Socialstyrelsen. Funktionsstödsnämnden har deltagit i dessa ansökningar som skett vid två tillfällen, i augusti och i november. Ansökan avser inköp av digital utrustning för anpassat utförande och möten, merkostnader för skyddsutrustning samt vissa lokalanpassningar så som utökad städning. För den första ansökan beviljades 91,4 % av sökt belopp, vilket medförde en intäkt om 2 mnkr till Funktionsstödsnämnden. Den andra ansökan har ännu ej prövats av Socialstyrelsen, men Programnämnd social välfärd har uppskattat att även den andra ansökan kommer beviljas i hög utsträckning och har därför fördelat 2,8 mnkr i intäkt som följd av en uppbokning av fordran på staten hos programnämnden.

Se specifikation av intäkterna från statsbidrag för de olika insatserna ses i tabellen nedan:

	Ansökta merkostnader	Ersättning sjuklönekostnad	Summa
Förvaltningsgemensamt	1 793	43 835	45 628
Hälso- och sjukvårdsenheten	378 565	413 052	791 618
Personlig assistans	525 601	1 200 280	1 725 881
Grupp- och servicebostad (Inkl. Boda)	2 809 092	6 864 615	9 673 707
LSS Fritid	12 983	73 046	86 029
Daglig verksamhet	352 773	1 205 879	1 558 652
Barn- & Ungdomsverksamhet	231 236	1 304 529	1 535 766
Socialpsykiatri	537 147	1 900 187	2 437 334
Summa	4 849 189	13 005 424	17 854 613

En mer oväntad merkostnad till följd av covid-19 är i differensen mellan intjänad och uttagen semesterlön. Verksamheten betalar löpande för intjänad semester under tiden en medarbetare är anställd, när personen tar ut semestern så får verksamheten tillbaka de pengar som avsatts för att finansiera medarbetarens semester. Detta visas grafiskt i bilden nedan, som visar nämndens utfall vid årsbokslutet där det uppstått ett negativt netto i differensen mellan intjänad och uttagen semesterlön om 2,7 mnkr: Detta innebär att medarbetarna i snitt tagit ut mer semester än de tjänat in, detta kan bero exempelvis på att man plockat ut sparad semester.

Det har under året och framförallt pandemins inledning varit svårare att bevilja semester då verksamhetens primära fokus har varit att säkra bemanningen och en trygg och god omsorg om nämndens servicemottagare. Under våren såg det därför ut att bli en större obalans än vad som faktiskt blev utfallet, detta visar att sedan i somras har medarbetarna kunnat ta ut semester i normal omfattning och obalansen som kvarstår är resultatet av det lägre semesteruttaget under våren.

Verksamhetens kostnader för skyddsmaterial har ökat under pandemin samtidigt som kostnader för resor, utbildningar och konferenser minskat till följd av att man ska undvika fysiska sammankomster - detta beskrivs närmare under avsnitt 5.3.1

Inköpseffektivisering.

5.3 Effektivisering

Nämnden har för år 2020 fått ett flertal effektiviseringsuppdrag att hantera under året, varav majoriteten är riktade mot de intäktsfinansierade verksamheterna. Dessa effektiviseringskrav redovisas i tabellerna nedan.

Grupp- och servicebostad	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	2,9 mnkr
Rekryteringscenter	0,8 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	4 mnkr
Andra effektiviseringsbehov	
Ej kompenserad lägre ersättning pga. förändring i stödbehovsmätning	4,3 mnkr
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,8 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	12,8 mnkr

Daglig verksamhet	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	0,5 mnkr
Rekryteringscenter	0,1 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	1,5 % (Ca 1,3 mnkr)
Andra effektiviseringsbehov	
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,3 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	2,2 mnkr

Socialpsykiatri	
Effektiviseringsuppdrag	
Inköpseffektivisering	0,8 mnkr
Rekryteringscenter	0,2 mnkr
Riktat effektiviseringsuppdrag	2 mnkr
Andra effektiviseringsbehov	
Arbetskläder – införande av cirkulationstvätt	0,4 mnkr
Summa effektiviseringsuppdrag	3,4 mnkr

Bedömningen var inledningsvis under året att uppdragen skulle vara svåra att klara fullt ut. Detta har visat sig felaktigt och såväl grupp- och servicebostad som socialpsykiatri redovisar vid årets slut en ekonomi i balans. Daglig verksamhet redovisar ett underskott som direkt kan härledas till minskat deltagande och därmed minskade intäkter till följd av oro för covid-19. En viktig förklaring till den positiva utvecklingen är att verksamheten nu ser effekter av de satsningar på bemanningsekonomi som genomförts tidigare år samt att verksamheterna fått statsbidrag till följd av covid-19.

5.3.1 Inköps effektivisering

Funktionsstödsnämndens riktade effektiviseringskrav avseende inköp presenteras i tabellen nedan, tillsammans med respektive verksamhets externa kostnader (exklusive lokalhyror och personal) för år 2019. Inköps effektiviseringsuppdraget är fördelat från överliggande nämndorganisation direkt till respektive verksamhet utifrån dess andel av personalkostnaderna. För de intäktsfinansierade verksamheterna sker reduktionen direkt i den intäkt som verksamheten får, varför det är svårt att särskilja beloppet på ett tydligt sätt.

Verksamhet	Utfall 2019 (Belopp i kronor)	Effektiviserings- uppdrag
Politik & Ledning	1 227 688	85 000
Hälso- och sjukvårdsenheten	3 564 370	
Personlig assistans	472 451	
Grupp- och servicebostad	5 593 530	2 946 000
LSS-fritid	103 429	
Daglig verksamhet	5 107 983	506 000
Barn- & Ungdomsverksamhet	3 525 924	
Utvecklingsenheten	3 971 202	
Socialpsykiatri	4 761 602	849 000
Totaler	28 328 180	4 386 000

Funktionsstödsnämnden har fått i uppdrag att effektivisera/reducera sina externa övriga kostnader med 15 % av jämfört med föregående år. Uppdraget för grupp- och servicebostad innebär att de ska mer än att halvera de externa kostnaderna jämförelsevis med föregående år.

Viktigt att notera är att samtliga kostnader i ovanstående tabell inte är av den karaktären att de är möjliga att direkt göra reduktioner ifrån. Vissa verksamheter fakturerar vidare hela eller delar av kostnaden till slutkonsument: Detta avser exempelvis kosten på daglig verksamhet som uppgår till 2,4 mnkr, nära 50 % av deras totala externa kostnad. Minskar kostnaden för kost inom daglig verksamhet kommer intäkten minska i samma utsträckning, det ger med andra ord ingen ekonomisk nettoeffekt för kommunen mer än att man sänker den ekonomiska omsättningen.

Andra kostnader som inkluderas i sammanställningen ovan är lagstyrda. De kommer till följd av ett avtal, ett annat åtagande som inte är möjliga att välja bort, exempelvis inkontinensmaterial som hälso- och sjukvårdsenheten köper in för hela förvaltningens räkning till en kostnad om 1,6 mnkr eller kostnaden för tolktjänster. I ovanstående belopp finns även kostnader som är beslutade kommunövergripande och därmed inte direkt styrbara för nämnden. Ett exempel på detta är kostnaden för friskvårdscheckar som utgör 2,2 mnkr av ovanstående.

En förenklad uppskattning som exkluderar kostnad för kost som vidarefaktureras och lagstyrda kostnader (tolk, inkontinensmaterial och friskvård) ger en kvarvarande extern kostnad att utgå från om 18,8 mnkr.

Under inledningen av året startades det upp en arbetsgrupp inom förvaltningen för att arbeta aktivt med att skapa en förflyttning till att handla enligt avtal i högre grad och uppmärksamma denna fråga i verksamheterna. Detta arbete behövdes dock tidigt som följd av covid-19 bromsas in och omprioriteras för att frigöra tid och resurser till andra

uppdrag. Viktigt är dock att beakta att det inte alltid på kort sikt är ekonomiskt gynnande för driftverksamheten att handla enligt avtal, men detta är ett lagkrav och därför inget som en enskild verksamhet har möjlighet att välja bort. I de fall det finns utvecklingspotential i upphandlingarna och befintliga avtal behöver det på ett strukturerat sätt lyftas till upphandlingsavdelningen som ett behov för att det förhoppningsvis ska kunna tillgodoses framöver.

Det saknas idag tillförlitliga tabeller och underlag för att möjliggöra en fullständig analys av samtliga verksamheters inköpsmönster. Flera tabeller och funktioner i verksamhetssystem är under uppbyggnad, men dessa är ännu ej tillräckligt säkra för att dra slutgiltiga slutsatser utifrån. Trots detta har vi nyttjat de underlag som finns tillgängliga för att påbörja en sammanställning.

Belopp i kronor	Januari - december 2019			Januari - december 2020			Förändring	Förändring
	Inköp utan avtal	Övriga inköp	Procent utan avtal	Inköp utan avtal	Övriga inköp	Procent utan avtal	Inköp utan avtal	Total förändring
Politik, Ledning och Förvaltningsgemensamt	1 034 090	4 164 801	37%	879 980	1 988 895	38%	- 154 110	- 2 330 016
Hälsa- och sjukvårdsenheten	102 834	3 461 536	3%	121 914	2 220 327	5%	19 080	- 1 222 129
Personlig assistans	145 687	326 764	31%	50 107	486 417	9%	- 95 580	64 073
Grupp- och servicebostad (inkl. Boda)	1 583 120	4 010 410	28%	1 269 199	4 898 201	21%	- 313 921	573 870
LSS-fritid	31 997	71 432	31%	25 437	86 140	23%	- 6 561	8 147
Daglig verksamhet	1 436 416	3 671 567	28%	553 343	4 400 206	11%	- 883 074	- 154 435
Barn- & Ungdomsverksamhet	2 336 798	1 189 125	66%	613 767	2 957 133	17%	- 1 723 031	44 977
Socialpsykiatri	1 468 428	3 293 174	31%	1 096 066	1 909 903	36%	- 372 362	- 1 755 634
Totaler	8 139 370	20 188 810	71%	4 609 812	18 947 221	20%	- 3 529 558	- 4 771 146

Tabellen ovan visar inköpen för respektive verksamhet under 2019 och 2020 fördelat på om det är en leverantör som kommunen har avtal med eller ej, tabellen visar ej om den specifika varan är köpt på avtal. För att läsa ut nämndens totala inköp behöver de båda kolumnerna inköp utan avtal samt övriga inköp för respektive år sammanläggas. De två kolumnerna längst åt höger visar den totala förändringen i kronor på inköp utan avtal som har minskat 3,5 mnkr mellan åren respektive nämndens totala förändring av inköp, oavsett om det är köpt på avtal eller ej, som minskat 4,8 mnkr mellan åren.

Det är de stora förändringarna mellan åren vilket utgörs till stor del av effekter av covid-19 som försvårar en analys av ett eventuellt förändrat inköpsbeteende.

Stora kostnadsförändringar mellan åren:

- 1,9 mnkr i lägre kostnader för kurser, konferenser och mässor
- 1,3 mnkr i lägre kostnader pga. avsaknat behov av hyrsjuksköterskor
- 0,9 mnkr i lägre kostnader för friskvårdscheck
- 0,3 mnkr i lägre kostnader för externa tjänster och konsulttjänster
- 0,3 mnkr i lägre kostnader för livsmedel och kost till servicemottagare
- 1,9 mnkr i högre kostnader för cirkulationstvätt och arbetskläder

Listningen ovan visar endast de största förändringar mellan åren, det har skett betydligt fler förändringar mellan åren. Ingen av de listade större förändringarna kan dock direkt hänföras till ett förändrat inköpsbeteende eller andra förändringar kopplat till inköps effektiviseringsuppdraget, detta är något som är viktigt att ha med sig när man analyserar effekten av uppdraget. Notera även kostnadsökningen för cirkulationstvätt som infördes under året som följd av ett lagkrav. Den faktiska kostnadsminskningen för externa övriga kostnader hade utan denna varit ännu större mellan åren.

Verksamheten har även redovisat att de har en merkostnad på 4,4 mnkr för övriga kostnader under året med inköp gjorda till följd av covid-19 där majoriteten, 3,9 mnkr, utgörs av skyddsmaterial inköpt genom kommunens centrala lager. Detta innebär att den kostnaden exkluderats i sammanställningen ovan då Tekniska nämnden agerar mellanhand och kostnaden till Funktionsstödsnämnden därmed redovisas som intern kostnad.

Den tendens som kan ses vara en del av en positiv utveckling är att andelen inköp genom avtal ser ut att öka inom de flesta verksamheter. Däremot behöver det ske en djupare analys kring orsaken till detta. Det har ännu inte funnits utrymme i verksamheterna att gå vidare med analys av eventuella förändringar i inköpsbeteende och vad som ligger bakom detta. En annan effekt av smittspridningen är att verksamheten behövt prioritera kärnuppdraget, varför det funnits mer begränsade resurser för utvecklingsprojekt och andra satsningar.

Det är som nämnt ovan inte heller säkert att ett mer avtalstroget inköpsbeteende ger kortsiktigt positiva effekter på driftsekonomi. Notera dock förflyttningen för barn- och ungdomsverksamheten som bland annat har förändrat sin process för inköp av livsmedel och numera köper dessa genom upphandlade alternativ i marknadsplats istället för i den lokala närbutiken. Verksamheten har minskat sina inköp utanför avtal med drygt 1 mnkr, dock utan att detta gett en direkt kortsiktig ekonomisk effekt på den enskilda ekonomin då de totala inköpskostnaderna istället ökat marginellt under samma period. Det behöver dock utredas mer ingående för att avgöra om det finns ett samband mellan de båda förändringarna.

5.4 Intäkts- och kostnadsutveckling

Den största förändringen mellan åren är att Socialpsykiatrin har gått från att vara en ramfinansierad verksamhet till att vara intäktsfinansierad. Detta innebär att nämndens intäkter ökar med cirka 120 mnkr på helår. En mindre del av ökningen av intäkter utgörs av den årliga ökningen i de interna ersättningsmodellerna som räknas upp med omsorgsprisindex (OPI) med avdrag för aktuella effektiviseringskrav. En minskning av intäkternas utfall mot budget beror på lägre deltagande och därmed lägre intäkter för insatsen daglig verksamhet. Funktionsstödsnämnden har även fått, i förhållande till budget, oförutsedda intäkter när staten gett intäkter för att kompensera för merkostnader till följd av covid-19.

De större förflyttningarna av kostnader mellan åren är att fler lokalhyror för Socialpsykiatrin har flyttats till programnämnden från driftsnämnden, varför nämndens kostnader för lokalhyror minskat. Denna förändring på 1,4 mnkr var ej hanterad vid budgetläggningen utan ses därför i utfall och prognos. Barn- och ungdomsverksamheten har fått högre lokalkostnader till följd av lokalbyte och installation av förstärkt brandskydd under året, det är oklart vilken nämnd som ska bära den kostnaden för kommande år. Barn- och ungdomsverksamheten har samtidigt tagit del av den tillfälliga hyressänkning som beslutades i ÖSB 2020, där såväl kostnaderna för lokaler som verksamhetens budget sänkts.

Belopp i MNKR	2019	2020	2020	2020		
				Avv	Förändr	
Kontogrupp	Bokslut	Bokslut	Budget	Budg o	2019 o	Förändr%
				Utf	2020	2019 o 2020
Intäkter	577,4	716,8	697,1	19,7	139,4	24,1%
Personalkostnader	-763,2	-781,8	-761,0	-20,7	-18,5	2,4%
Lokalhyror	-22,8	-22,1	-23,0	1,0	0,7	-3,1%
Övriga kostnader	-66,3	-58,4	-63,8	5,4	7,9	-11,9%
Summa	-274,8	-145,4	-150,7	5,3	129,5	-47,1%

I övrigt har personalkostnaderna ökat, främst till följd av löneökningar, men även viss volymökning har skett. Kostnaderna för övertid har däremot minskat till följd av nämndens arbete med bemanningsekonomi.

Både den förbrukade andelen och kostnaden för övriga kostnader är lägre än föregående år. Detta beror i stor utsträckning på omprioriteringar och inställda aktiviteter, exempelvis utbildningar, till följd av covid-19. Läs mer om detta ovan under avsnitt 5.3.1 *Inköpseffektivisering* där de största förändringarna mellan åren presenteras. Programnämnd social välfärd har samtidigt även tagit över vissa kostnader från Socialpsykiatri som inte är direkt relaterade till utförandet av verksamheten i egenregi, exempelvis kostnaden för närståendesättning och dagvårdsresor, vilket medför att dessa kostnader inte ska finnas kvar hos driftsnämnden.

5.5 Verksamheternas resultat

5.5.1 Nämnd och förvaltningsövergripande

Förvaltningsövergripande verksamhet finansieras av rambudget och av OH-intäkter. OH-intäkter innebär att de intäktsfinansierade verksamheterna genom en intern resursöverföring betalar sin del av kostnaden för förvaltningsledning och andra förvaltningsgemensamma kostnader. De verksamheter som är ramfinansierade har istället avstått en del av sin potentiella budgetram till förvaltningsledningen för att täcka sin del av de övergripande kostnaderna.

Nämndens egen verksamhet och planeringsreserv redovisar ett överskott för år 2020, detta då planeringsreserven inte nyttjats fullt ut under året. De aktiviteter som under året finansierats helt eller delvis med nämndens planeringsreserv är ”funkismello”, julfirande samt avskrivningskostnaden och underhåll för de parcyklar som nämnden investerat i tidigare år.

	2020	2020	Avv
	Utfall	Budget	Utfall-
			Budg
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Personalkostnader	-0,8	-0,8	0,0
Lokalhyror	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	-0,3	-0,9	0,6
Summa	-1,1	-1,7	0,6

En betydande del av den förvaltningsövergripande budgeten, som inkluderar kostnaden för ledningen, avser möjligheten att göra olika satsningar. Covid-19 har under året begränsat tillgången till frigjord tid för personella resurser att arbeta med olika utvecklingsuppdrag och satsningar. Detta har medfört att utrymmet för större satsningar begränsats och ambitionsnivån behövt anpassas utifrån verksamheternas förutsättningar. Beaktas ska också de stora digitala utvecklingssteg som snabbt tagits under året när förutsättningarna snabbt förändrats. Under året har verksamheten i skarpt läge nyttjat de stora kompetensutvecklingsåtgärder som genomförts tidigare år i förändringsledning och värdegrund. Som följd av situationen med covid-19 som begränsat möjligheten till större utvecklingsåtgärder samt en strategisk återhållsamhet uppvisar den förvaltningsövergripande verksamhet ett överskott vid årets slut.

Viktigt är dock att beakta att allt utvecklingsarbete inte stannat av och finansiering skett bland annat av fortsatt utbildning av språkbud (20 st nya språkbud under 2020), en projektledare i det förberedande projekt inför nämndens införande av arbetsmetoden IBIC (Individens Behov i Centrum) samt utveckling av nämndens kvalitetsledningssystem, QPR.

En av de satsningar som tidigare år finansierats av detta utrymme var utökningen av en verksamhetsnära ekonomitjänst under året 2019. Denna finansiering upphörde vid årsskiftet och kommunstyrelseförvaltningen har sedan under 2020 beslutat att finansiera en utökning av den verksamhetsnära ekonomitjänsten, i nuläget med en 60 % tjänst.

	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	9,3	9,8	-0,5
Personalkostnader	-8,3	-8,7	0,4
Lokalhyror	-0,5	-0,5	0,0
Övriga kostnader	-8,3	-12,8	4,5
Summa	-7,7	-12,2	4,5

Verksamheten har under året genomfört en effektivisering genom att digitalisera MR-utbildningen (MR - mänskliga rättigheter) som tillhandahålls nämndens olika verksamheter. Detta innebär att utbildningen från och med hösten finns tillgänglig digitalt och därmed vara tillgänglig för såväl nya som befintliga medarbetare även framöver.

En annan förvaltningsgemensam utveckling som skett som ett led i arbetet med att hantera covid-19 är att tillgängliggöra en förenklad introduktion till nämndens verksamhetsområde genom digitala introduktionsutbildningar. Dessa består dels av en snabbutbildning om målgruppen förvaltningen stödjer och vad ett arbete i förvaltningen kan innebära, hygien och föreskrifter, dels filmer på hur det kan se ut i praktiken. Dessutom finns en komplettering med en snabbutbildning från Socialstyrelsen. Utbildningarna finns lättillgängliga för nya medarbetare att ta del av och är kortare än det introduktionspaket som används vanligtvis vid nyanställning. Detta för att medarbetare snabbt ska kunna komma in i verksamheten och arbeta med förståelse för målgruppen och arbetet som grund.

5.5.2 Hälso- och sjukvårdsenheten

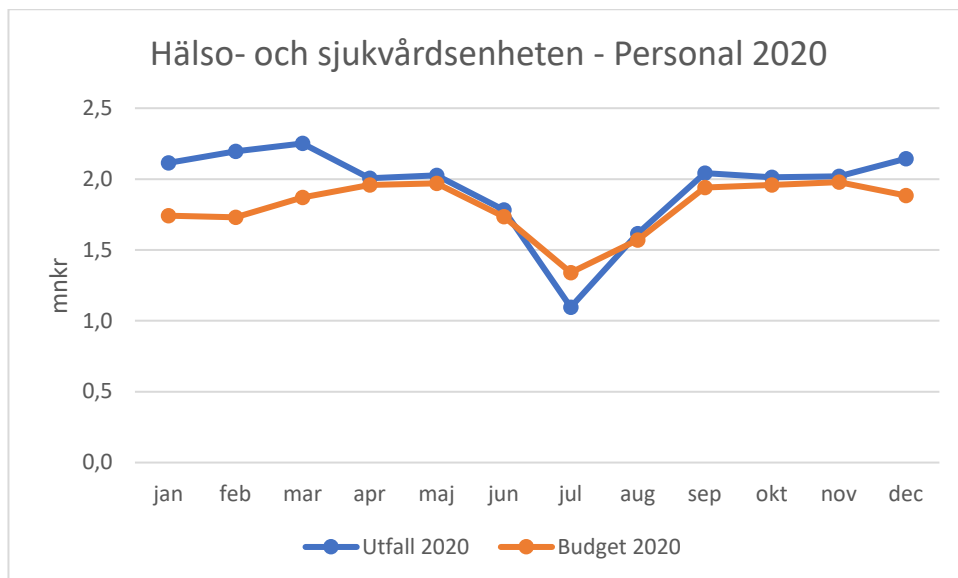
Hälso- och sjukvårdsenhetens (HSE) verksamhet finansieras genom rambudget. Verksamheten tillhandahåller insatser från sjuksköterskor och arbetsterapeuter. År 2020

är sista året som denna verksamhet finns inom nämndens ansvarsområde. Från och med år 2021 överförs denna enhet till Hemvårdsnämnden.

	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	1,3	0,4	0,9
Personalkostnader	-23,3	-21,7	-1,6
Lokalhyror	-1,1	-1,1	0,0
Övriga kostnader	-3,3	-3,1	-0,2
Summa	-26,4	-25,5	-0,9

Verksamheten hade under år 2019 svårt att rekrytera sjuksköterskor i den omfattning som verksamheten krävde vilket bland annat resulterade i behovet av att ta in hirsjuksköterskor under en del av året. Ett gediget arbete kring arbetsmiljö och attraktion som arbetsgivare genomfördes varefter den situationen inte längre kvarstår, utan verksamheten under våren istället haft en viss överrekrytering. Denna överrekrytering tillsammans med kostnader för timvikarier har medfört att kostnaderna för året har överskridit den tilldelade budgeten för hälso- och sjukvårdsenheten.

Verksamheten har under hösten haft en förstärkande personell resurs i sin organisation i syfte att genomföra uppdraget med såväl PCR-tester (tester om en individ har aktiv smitta) samt antikroppstester till följd av Covid-19. Detta har till stor utsträckning finansierats av statsbidrag som fördelats av Socialstyrelsen, men i grafen nedan som visar personalkostnaden inkluderas kostnaden men inte intäkten i utfallet, och kostnaden finns inte med i budgeten vilket påverkar avvikelsen.

Verksamheten har även haft högre kostnader för skyddsmaterial till följd av covid-19 under året – vilket medför att övriga kostnader redovisar en negativ avvikelse mot budget.

Löpande under året har verksamheten sett över sin organisation och förutsättningar för att nå ett läge där man har en ekonomi i balans. Antalet servicemottagare som enheten ger service har ökat de senaste åren. De har under tidigare år fått tilldelade budgettillskott

för att hantera denna utökning i sitt uppdrag. Förhoppningsvis kommer man framöver även identifiera samordningsvinster tillsammans med motsvarande verksamhet inom Vård- och omsorgsförvaltningen.

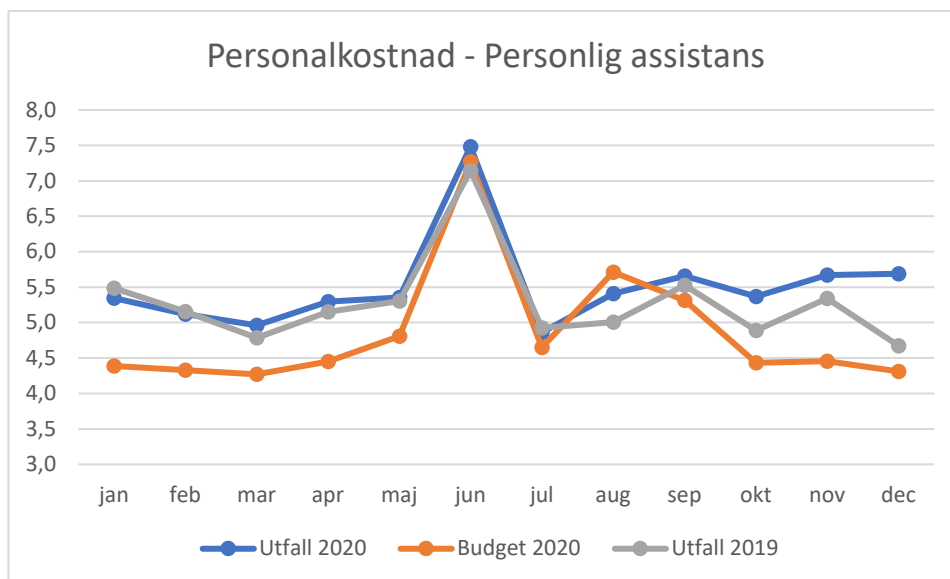
5.5.3 Personlig assistans

Personlig assistans är en intäktsfinansierad verksamhet, där verksamheten får ersättning för utförda timmar inom ramen för beviljade timmar. Verksamheten får sin ersättning antingen genom en kommunintern resursfördelningsmodell, eller genom intäkter från Försäkringskassan, beroende på enligt vilket lagstöd insatsen beslutas.

Personlig assistans hade ett prognostiserat underskott vid budgetläggning på 8,2 mnkr, vilket hanterats genom korrigerande av budgeterade personalkostnader i samband med budgetläggningen då verksamheten behöver redovisa en budget i balans. Detta påvisade att verksamheten kommer att ha svårt att nå en ekonomi i balans under året och den negativa avvikelser mot budget om 4,6 mnkr kan därför till viss del ses som ett positivt resultat för året. Dock kvarstår ett stort underskott för verksamheten som man behöver fortsätta analysera och identifiera åtgärder för att minska under kommande år.

	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	65,2	62,4	2,7
Personalkostnader	-66,2	-58,4	-7,8
Lokalhyror	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-3,2	-3,8	0,5
Summa	-4,6	0,0	-4,6

Intäkterna överskrider budget för år 2020, vilket i korthet kan förklaras av att verksamheten fått in fler nya ärenden än vad som avslutats under året, att verksamheten fått statsbidrag till följd av covid-19 samt att Programnämnd social välfärd betalt ut ersättning för ökade personalkostnader till följd av nya avtal under året.

Grafen visar personalkostnadernas utfall och budget för år 2020 och även utfallet för 2019 för att ha som en referenspunkt.

Personalkostnaderna har ökat och ligger tydligare över budget under årets sista månader. Detta kan förklaras av flera orsaker: Dels att det tillkommit nya ärenden som inte inkluderats i budget som har behövt bemannas – dessa matchar till viss del mot de ökade intäkterna, dels att det varit en utmanande situation med covid-19

Verksamheten arbetar löpande med att hålla nere kostnaderna, men detta kan inte ske på bekostnad av stödet till servicemottagaren eller de anställdas arbetsmiljö. En av de åtgärder som beslutats är att göra en fullständig genomlysning av varje ärende, vilka kostnadsdrivare vi har, likväl som vilka faktorer det är som gör att vissa ärenden har ett positivt utfall. Den inledande genomlysningen har skett och arbetet med att analysera och identifiera de faktorer som har störst påverkan på ekonomin har blivit försenat och pågår just nu. Det pågår samtidigt flera förbättringsarbeten både internt inom förvaltningen men även i samråd med andra. Programnämnd social välfärd har beslutat om ett utredningsuppdrag för att se över förutsättningarna för den interna utföraren av personlig assistans. Detta arbete skulle ha inletts under hösten men har på grund av tidsbrist behövt skjutas fram, men uppdraget kvarstår.

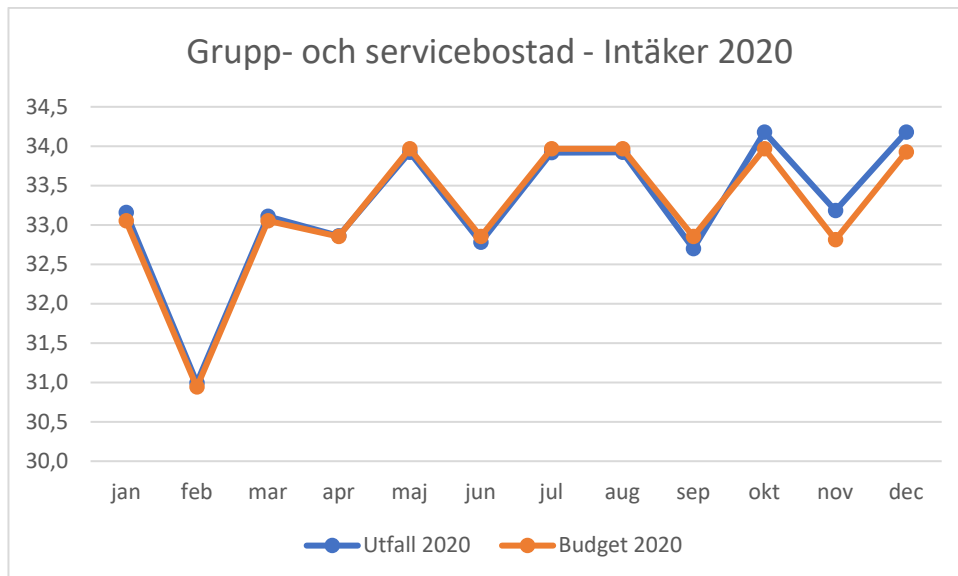
5.5.4 Grupp- och servicebostad

Grupp- och servicebostad (GoS) får sina intäkter genom en resursfördelningsmodell där varje belagt dygn ersätts. Ersättningsnivån varierar beroende på den boende servicemottagarens nivåbedömning. Verksamheten utför en mindre del insatser som beslutats enligt socialtjänstlagen (SoL) och dessa insatser ersätts genom en rambudget på 4,7 mnkr.

Inför 2020 har verksamheten fått stora effektiviseringsuppdrag och man såg svårigheter att nå en ekonomi i balans fullt ut på helår. Verksamheten redovisar trots detta en tydlig positiv avvikelse mot budget. Detta förklaras av flera delar, dels ger arbetet med bemanningsekonomi där större satsningar genomförts tidigare år effekt, dels har staten burit delar av verksamhetens sjuklönekostnad under året där verksamheten har fått statsbidrag för att täcka merkostnader till följd av covid-19 och dels har verksamheten fått anpassas till följd av covid-19 och mer verksamhet har bedrivits på plats i verksamheterna enligt parollen ”vi ställer inte in – vi ställer om”.

	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	415,8	400,5	15,3
Personalkostnader	-393,9	-386,1	-7,8
Lokalhyror	-1,5	-1,5	0,0
Övriga kostnader	-18,8	-17,6	-1,2
Summa	1,6	-4,7	6,3

Intäkterna ligger över för år 2020 och detta beror på flera faktorer. Framförallt har verksamheten fått ersättning för merkostnader till följd av covid-19, vilket inte inkluderats i budgeten. Dels har verksamheten fått ”hemtagningspremie” när servicemottagare flyttat från en annan omsorgsgivare till hemkommunens utförande, och dels har verksamheten fått ”bonus” för rehabiliterande arbetssätt då flera servicemottagare bedömts ha ett minskat behov av stöd i stödbehovsmätningen vilket på sikt medför en sänkt intäkt till verksamheten. Under hösten har även intäkten till följd av resursfördelningsmodellens ordinarie ersättning ökat. Detta bedöms bero på att sänkningar av nivåer minskat samtidigt som ett antal grupp- och servicebostäder utökats med ytterligare platser.

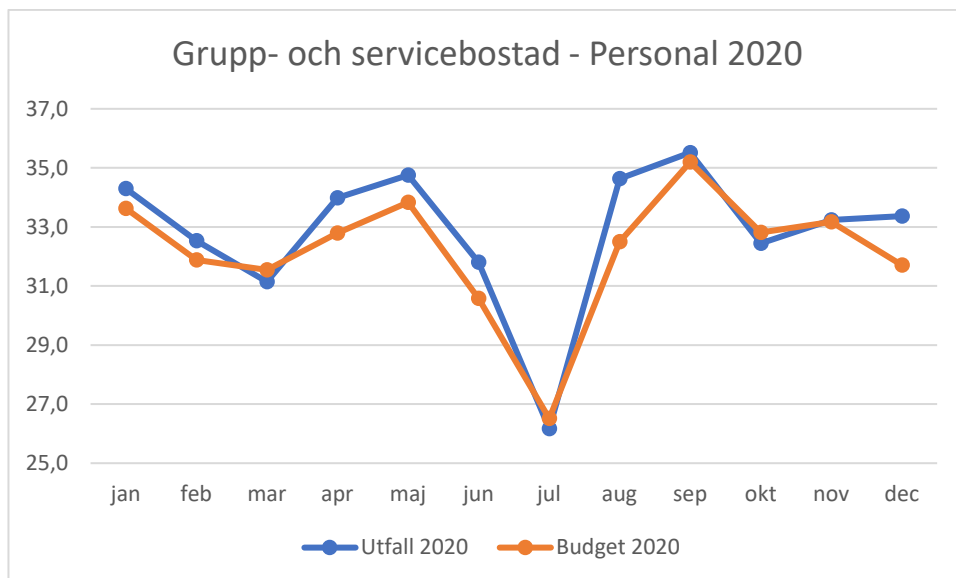
Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för intäkterna enligt resursfördelningsmodellen inom grupp- och servicebostad.

Grupp- och servicebostads intäkt enligt resursfördelningsmodellen grundar sig i belagda dygn och den stödbehovsmätning som genomförs för samtliga servicemottagare. Stödbehovsmätningen förändrades under hösten 2018, vilket påverkat vilken stödbehovsnivå som individerna tilldelats. Detta eftersom stödbehovsmätningen är kopplad till den ekonomiska kompensationen den interna utföraren tilldelas av Programnämnd social välfärd. I prisnivån för 2020 motsvarar dessa förändringar en nettoeffekt på 10,2 mnkr för ett kalenderår. Dock behöver då beaktas att programnämnden inför år 2020 höjde utrymmet i ersättningsmodellen med 5 mnkr för att kompensera för delar av denna förändring. Då verksamheten trots dessa förändringar redovisar en ekonomi i balans behöver denna effektivisering beaktas som en del i detta.

Förändringar i stödbehovsmätning	Belopp i kronor
Nivåhöjningar pga ändringar i mallen per år	980 755
Nivåsänkningar pga ändringar i mallen per år	- 11 145 640
Summa av intäktsförändringar per år	- 10 164 885

(OBS! Tabellen är endast uppdaterad med förändringar fram till 31/8 2020.)

Personalkostnaderna redovisar ett underskott med 7,8 mnkr mot periodiserad budget där delar av detta underskott (6,9 mnkr) ska matchas mot intäkterna där staten bär sjuklönekostnaderna. Differensen mellan intjänad och uttagen semesterlön utgör 1,5 mnkr av underskottet. Dessa båda faktorer kan därmed anses förklara underskottet inom personalkostnader.

Grafen ovan illustrerar utfallet mot budget för personalkostnader inom grupp- och servicebostad.

Att personalkostnaderna som grafen ovan visar ökar i december förklaras av att engångsutbetalningen på upp till 5 500 kronor till de medarbetare som återfinns inom Kommunals avtalsområde skedde då. Nivån på denna var inte känd tidigare under året och den har därför inte kunnat inkluderas i de uppbokningar av förväntade kostnader för löneökning som skett tidigare under året. Merkostnaden till följd av denna engångsutbetalning har kompenserats av Programnämnden.

Övriga kostnader har ökat bland annat till följd av större åtgång och högre priser på skyddsmaterial än förutsett i samband med budgetläggningen. Samtidigt har många andra kostnader blivit lägre varför ökningen inte blivit än större. En viss del av kostnaden kompenseras genom statsbidrag ansöka från Socialstyrelsen.

5.5.5 Boda

Boda är daglig verksamhet i gruppboenden och ersätts genom samma resursfördelningsmodell som daglig verksamhet. Detta innebär att verksamheten får ersättning för deltagarens planerade närvaro, hel- eller halv dag, utifrån deltagarens stödbehovsmätning. Verksamheten pågår de flesta dagar året runt, men ersättning ges till verksamheten för vardagar.

Verksamheten redovisar ett överskott mot budget, överskottet består av lägre personalkostnader samt att övriga kostnader är lägre än budgeterat.

	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	13,9	13,9	0,0
Personalkostnader	-9,4	-10,0	0,6
Lokalhyror	-0,2	-0,2	0,0
Övriga kostnader	-3,0	-3,6	0,6
Summa	1,2	0,0	1,2

Det brukar vid hel- och delår ske en omfördelning av kostnader mellan GoS och Boda för att fördela dessa mer korrekt då samma personal arbetar på GoS och Boda och

verksamheterna bedrivs i samma lokaler, vilket innebär att det ibland är svårt att avgöra vilken kostnad som härrör till respektive verksamhetsdel. Kommunens lönesystem har en begränsning som medför att kostnader för sjukfrånvaro och semester endast kan bokföras på en verksamhet per person – därför brukar detta hanteras manuellt. Denna omfördelning har under året varit betydligt lägre då staten istället burit stora delar av de merkostnader för personal som annars brukar behöva omfördelas.

En stor skillnad mellan Boda och ”ordinär” daglig verksamhet är att Boda utförs i deltagarens bostad, varför det inte är aktuellt för servicemottagare att vara hemma på grund av exempelvis oro för smitta. Detta innebär att verksamheten haft och prognostiseras ha en fortsatt stabil intäkt. Skulle en servicemottagare i Bodaverksamheten bli smittad eller på annat vis sjuk deltar inte servicemottagaren i Bodaverksamheten, varför personalbehovet inte finns och personalen omfördelas till att arbeta i gruppboenden där behovet då istället ökat.

5.5.6 LSS-fritid

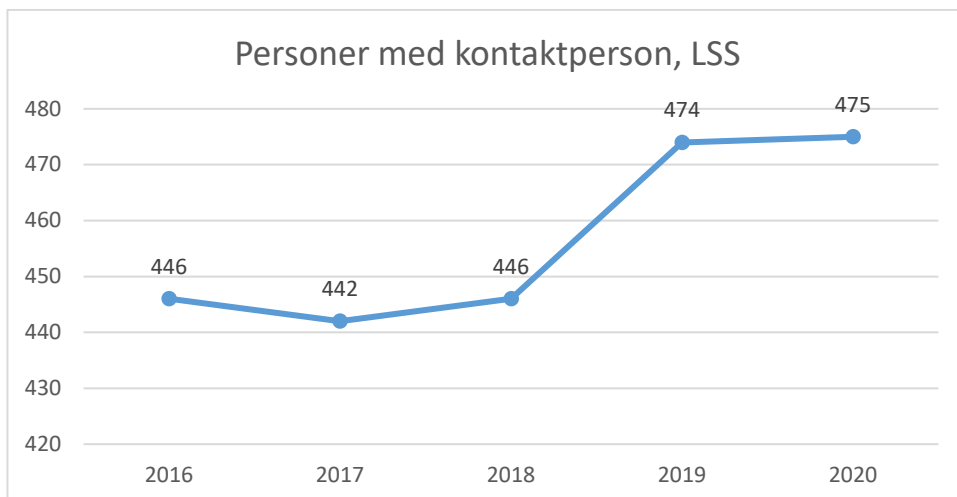
LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet som besätter och administrerar ersättning till arvoderade uppdragstagare inom insatser så som kontaktperson, kontaktfamilj och kontaktperson SoL (Socialtjänstlagen). Verksamheten har även PAN-anställda som utför insatserna ledsagning och avlösning.

	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	0,3	0,5	-0,2
Personalkostnader	-28,6	-26,8	-1,8
Lokalhyror	-0,1	-0,1	0,0
Övriga kostnader	-0,1	-0,3	0,2
Summa	-28,5	-26,7	-1,8

LSS-fritid redovisar ett underskott mot budget med 1,8 mnkr. Det är främst insatserna kontaktperson LSS och ledsagare som överskrider kostnaderna mot budget. Då beslut om insats fattas av Örebro kommuns myndighetsorganisation har LSS-fritid svårt att självständigt påverka sina kostnader. Detta då deras uppdrag grundar sig på att tillsätta uppdragstagare samt betala ut ersättning utifrån fattade beslut.

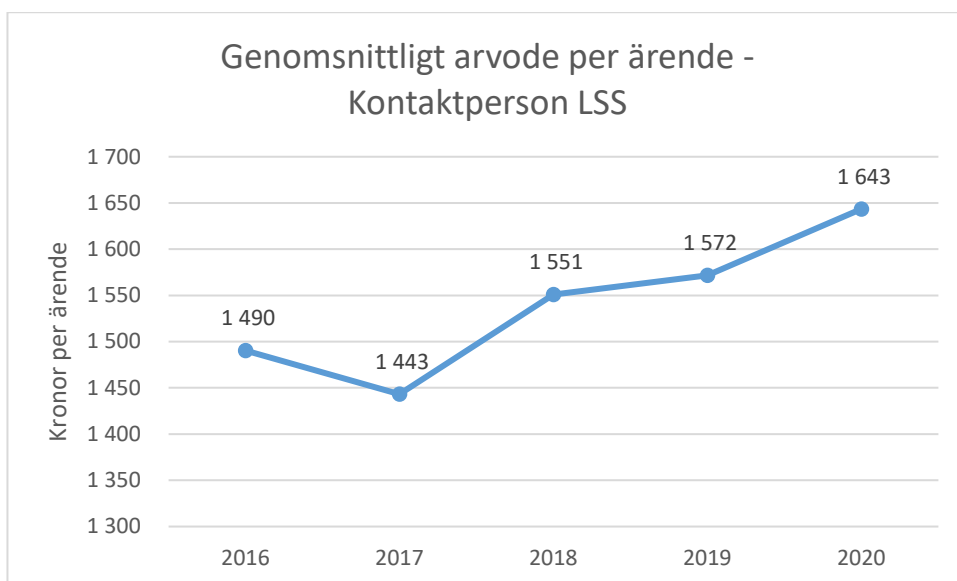
Verksamheten har arbetat med digitalisering av olika former, både för att effektivisera hantering och att öka korrektheten i utbetalningarna till uppdragstagarna men även för att kvalitativt stärka verksamheten. Arbetet mot mer digitaliserad hantering fortsätter och varje steg frigör resurser som kan användas för att öka uppföljningen i andra ärenden.

En i förhållande till budgeten stor återbetalning av felaktigt fakturerade intäkter från föregående år medför en negativ avvikelse i utfall på intäkterna. Detta underskott har funnits med i verksamheten sedan tidig vår.

Grafen ovan visar utvecklingen av antal ärenden inom kontaktpersonsuppdrag enligt LSS-lagstiftningen.

Grafen ovan visar att antalet ärenden avseende kontaktperson med uppdrag enligt LSS-lagstiftningen har ökat de senaste åren, vilket i sin tur bedöms påverka kostnadsbilden för insatsen. Då LSS-fritid är en ramfinansierad verksamhet ska förändringar i antalet ärenden hanteras inom befintlig budget. Detta innebär att ökar antalet ärenden krävs andra effektiviseringar för att behålla en ekonomi i balans. Då ingen samtida nedgång skett inom andra insatser i verksamheten medför detta ett underskott.

Grafen ovan visar utvecklingen av det genomsnittliga arvodet per kontaktpersons ärende.

	2016	2017	2018	2019	2020
Arvode per ärende	1 490	1 443	1 551	1 572	1 643

Tabellen och grafen ovan visar samma sak; utvecklingen av det genomsnittliga arvodet för ett kontaktpersons ärende. Den preliminära arvodesökningen är cirka 5 procent mellan 2019 och 2020, vilket innebär att arvodesökningen är högre än den genomsnittliga löneökningen för kommunen. I hanteringen av arvodet behöver man beakta attraktiviteten i uppdraget.

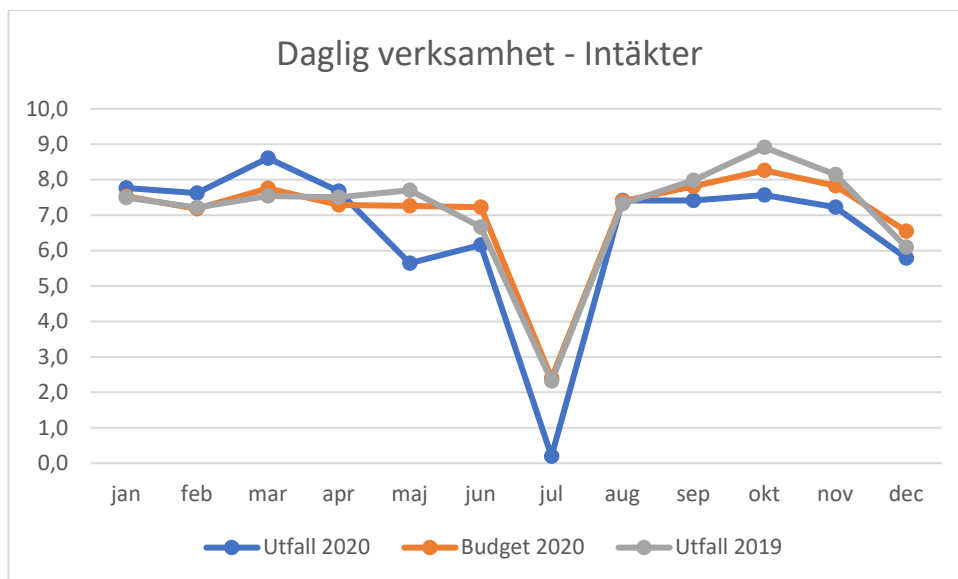
Fortsatt utredning och en dialog om framtida finansiering av LSS-fritid behöver utifrån detta initieras.

5.5.7 Daglig verksamhet

Daglig verksamhet (DV) är en intäktsfinansierad verksamhet som får sin ersättning utifrån planerad närvaro för deltagarna, antingen hel- eller halvdag. Ersättningsnivån varierar utifrån servicemottagarens nivåbedömning. Karensavdrag sker om servicemottagaren är frånvarande från planerad närvaro ihållande under 10 dagar.

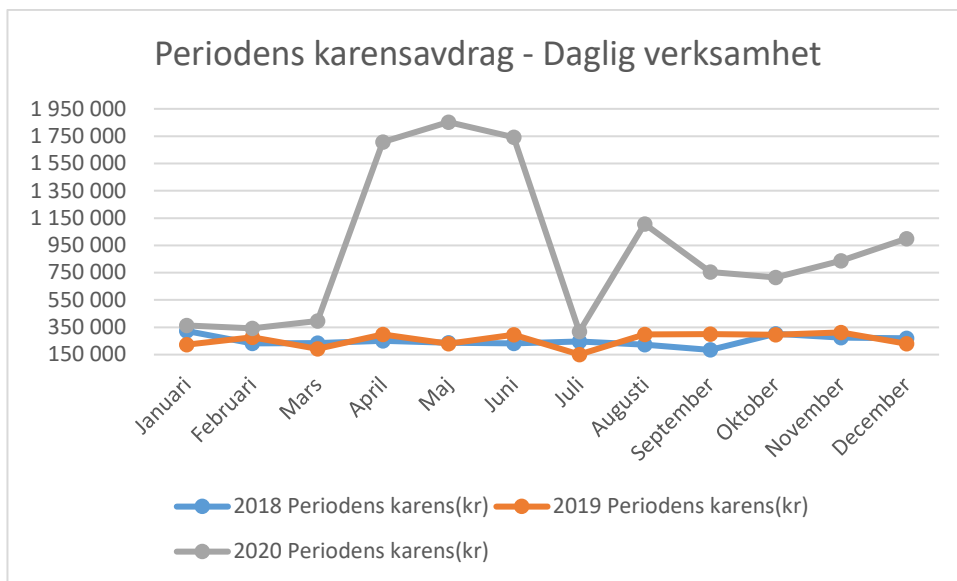
	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	84,1	87,6	-3,5
Personalkostnader	-66,0	-65,4	-0,7
Lokalhyror	-12,9	-13,0	0,1
Övriga kostnader	-9,2	-9,3	0,0
Summa	-4,0	0,0	-4,0

Daglig verksamhet redovisar en negativ avvikelse mot budget med 4 mnkr. Detta beror främst på att intäkterna kraftigt minskat till följd av lägre närvaro till följd av covid-19 och nu är lägre än budgeterat och framförallt lägre än vad trenden under våren visade.

Grafen ovan visar intäkterna enligt resursfördelningsmodellen i år i jämförelse med budget och föregående år.

Som grafen ovan visar så låg intäkterna tydligt över budget under inledningen av året, sedan aktualiserades covid-19 och med det ett stort intäktsbortfall på grund av lägre planerad och faktiskt närvaro i daglig verksamhet. Den sammanlagda avvikelsen mot budget är vid årets slut är 7 mnkr lägre än den sammanlagda avvikelsen var vid april när den positiva avvikelsen var som högst. Hade man istället utgått från att behålla den under våren etablerade trenden att intäkterna låg högre än budgeten så uppskattas effekten av covid-19 uppgå till 12 mnkr.

Grafen ovan visar utvecklingen av karensavdrag för daglig verksamhet under de senaste åren.

Grafen ovan visar tydligt den stora avvikelserna i det beräknade karensavdraget från april månad jämfört med tidigare perioder. Det ökade karensavdraget beror på att servicemottagare varit hemma från den dagliga verksamheten, både beroende på oro och på ökad sjukfrånvaro. Karensavdraget för april månad påverkade ersättningen som utbetalades i maj, vilket innebär att effekten på intäkten hela tiden kommer ligga med en månads eftersläpning. Nedgången i karensavdrag för juli månad beror på att de flesta verksamheter då har sommarstängt och den planerade närvaron är betydligt lägre än övriga månader då de flesta deltagare tar ledigt från daglig verksamhet denna månad. (Se de budgeterade intäkterna i grafen ovan.)

Att frånvaron från daglig verksamhet ökar medför flera konsekvenser, dels den direkta ekonomiska effekten för verksamheten som beskrivs ovan och dels kommer behovet av insatser inom grupp- och servicebostad att öka då flera deltagare på daglig verksamhet även har stöd från denna insats. Slutligen riskerar förändringar i rutiner och minskad stimulans öka de framtida behoven att återuppbygga förmågor vilket medför ökade behov hos servicemottagarna på längre sikt. Otillräcklig aktivering och förändring i rutiner riskerar att både kort- och långsiktigt skapa en ökad otrygghet hos nämndens servicemottagare, vilket i förlängningen riskerar att medföra en tillbakagång i individens förmågor. Detta är i första hand en negativ konsekvens för den enskilde individen men medför även risk för ett större insatsbehov framöver, vilket kan medföra långsiktigt negativa ekonomiska konsekvenser.

Samtidigt som intäkterna ligger under budget så ligger personalkostnaderna över budget, detta då bemanningen anpassats utifrån det deltagarantal som var aktuellt under inledningen av våren. Personalkostnaderna är svåra att ställa om på kort sikt och eftersom man räknar med att effekterna av covid-19 är förhållandevis kortsiktiga är det inte önskvärt, om ens möjligt, att anpassa bemanningen fullt ut utifrån detta.

Det har efter beslut från Programnämnd social välfärd genomförts en ”pilot” av daglig verksamhet på distans för att tillhandahålla sysselsättning även till de deltagare som av olika skäl inte kan delta på plats under tiden som covid-19 är aktuellt. Testperioden var under juni och några dagar in i juli och 22 personer var planerade att delta varav 17 personer sedan deltog. Denna verksamhet har sedan förlängts och varit igång under hela

hösten och även fortsatt in på år 2021. Daglig verksamhet på distans har även utökats från att endast varit tillgängligt för personer som bor i ordinärt boende så finns det numera möjlighet även för personer som bor i boende i kommunens regi att delta. Detta är positivt för såväl de berörda individerna som för verksamheten som har möjlighet att fortsätta erbjuda verksamhet till deltagarna utifrån en för individen mer anpassad lösning. Det finns även en möjlighet att detta kan motivera en ny målgrupp framöver att delta. Det finns i dagsläget inget beslut om att permanent kunna erbjuda daglig verksamhet på distans.

Deltagare som är hemma på grund av sjukfrånvaro har enligt ett beslut i Programnämnd social välfärd fått rätt att behålla sin habiliteringsersättning, varför deras ekonomiska påverkan blir begränsad. Detta gäller dock inte de servicemottagare som är hemma på grund av oro för smitta, som genom detta förlorar rätten till sin habiliteringsersättning.

5.5.8 Barn- och ungdomsverksamheten

Barn- och ungdomsverksamheten (BUV) som är en ramfinansierad verksamhet redovisar ett överskott om 1,6 mnkr mot budget.

	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	2,8	1,3	1,5
Personalkostnader	-71,2	-71,9	0,8
Lokalhyror	-4,9	-4,2	-0,7
Övriga kostnader	-5,0	-5,0	0,0
Summa	-78,3	-79,9	1,6

Intäkterna redovisar ett överskott om 1,5 mnkr som främst beror på att verksamheten fått del av statsbidrag till följd av covid-19.

Överskottet avseende personal återfinns inom månadsanställda, samtidigt som timanställda har kostat mer än budgeterat under denna period. Kortsiktigt har beläggningen medfört att det ej varit behov fullt ut av dessa budgeterade tjänster. Man har under denna period kunnat lösa bemanningen genom att, istället för att ta in en månadsanställning som skulle medföra en överkapacitet, ta in en mindre mängd timvikarier samt nyttja befintlig personal, vilket har resulterat i en lägre kostnad.

Barn- och ungdomsverksamheten har under året haft större hyreskostnader än budgeterat. Detta beror på att en ny inhyrd lokal blivit dyrare än budgeterat samt att kostnaden för förstärkt brandskydd tillfälligt tillfallit verksamheten. Den högre hyresnivån bedöms finnas kvar även kommande år, då med helårseffekt, men förhoppningsvis kommer kostnaderna för förstärkt brandskydd att inkluderas i det gemensamma projektet inom programområdet. Det pågår dialoger för att förebygga liknande situationer i framtiden och säkra processflödet och informationen i hela kedjan.

5.5.9 Socialpsykiatri

Socialpsykiatri har från januari 2020 övergått till att vara en intäktsfinansierad verksamhet från att tidigare varit ramfinansierad. Det saknas ännu en färdig resursfördelningsmodell för verksamheten, varför ersättning från programnämnden betalas ut månadsvis utifrån tidigare års procentuella förbrukning till dess en modell för intäktsfinansiering finns på plats. Nuvarande målvärde är att den nya intäktsmodellen ska vara färdig och i drift från halvårsskiftet 2021.

Verksamheten redovisar ett överskott om 2,6 mnkr för år 2020.

	2020 Utfall	2020 Budget	Avv Utfall- Budg
Intäkter	123,6	120,2	3,4
Personalkostnader	-113,4	-110,8	-2,6
Lokalhyror	-0,5	-2,1	1,6
Övriga kostnader	-7,1	-7,3	0,2
Summa	2,6	0,0	2,6

Intäkterna består främst av intäkterna utifrån den temporära resurstilldelningsmodellen och dels av statsbidrag till följd av merkostnader för covid-19.

Kostnaderna avseende personal visar ett överskott mot budget avseende månadsanställda, samtidigt som timanställda har kostat mer än budgeterat under denna period. Totalt sett ligger personalkostnaderna 2,6 mnkr över budget under året, varav 0,4 mnkr består av differens mellan intjänad och uttagen semesterlön.

Flera av verksamhetens hyreskostnader har förflyttats till programnämnden i samband med budgetöverflytten vid årsskiftet. Detta blev felaktigt hanterat i driftsnämndens budget vid årsskiftet och överskottet på 1,4 mnkr avseende lokaler borde egentligen ha höjt budgeten för personal varför dessa två poster bör läsas gemensamt och underskottet för personal därmed minska till 1 mnkr över budget.

Verksamheten bedöms ha haft vissa kortsiktigt strikt ekonomiskt positiva effekter av covid-19 då vissa servicemottagare främst inom boendestödsinsatsen tackat nej till insats eller minskat på sina insatser under denna tid. Detta har påverkat bemanningsbehovet och behovet av att ta in timvikarier vid ordinarie personals frånvaro. Verksamheten har givetvis arbetat för att minska risken för smittspridning och trygga servicemottagarna med ett säkert utförande även under denna period.

Övriga kostnader påverkas på samma sätt som för de flesta verksamheter. Kostnaderna för skyddsmaterial har ökat samtidigt som exempelvis kostnader för kurser, konferenser och planeringsdagar minskat. Under året har kostnader fördelats mellan drifts- och programnämnd och detta arbete beräknas bli klart och det ska finnas en tydligare gränsdragningslinje för vem som är ansvarig för vilken kostnad från och med våren 2021.

5.6 Investeringar

Funktionsstödsnämnden tilldelades ett investeringsutrymme på 1 mnkr i budgetförutsättningarna inför 2020. Funktionsstödsnämnden äskade om ett överflyttat investeringsutrymme om 0,5 mnkr från 2019 vilket beviljades och tillfördes nämnden i samband med delår 1.

Nämnden har nyttjat 0,3 mnkr av sitt investeringsutrymme, vilket innebär ett överskott på investeringsbudgeten med 1,2 mnkr.

Nämndens låga investeringskostnad bedöms bero på flera faktorer där en är att verksamheterna är personalintensiva där det är naturligt att investeringarna är lägre. Det har även varit en speciell vår där generella investeringar inte kunnat prioriteras. En viktig faktor är dock de framtida driftsekonomiska konsekvenserna där verksamheterna är försiktiga på att binda upp sig på framtida kostnader som är svåra att omprioritera när de ekonomiska förutsättningarna för verksamheterna ännu är oklara.

Verksamhet	Budget		Avvikelse 2020
	2020	Utfall 2020	
Nämnd och förvaltningsgemensamt	-0,5	0,0	0,5
Hälso- och sjukvårdsenheten	0,0	0,0	0,0
Personlig assistans	-0,3	0,0	0,3
Grupp- och servicebostad + Boda	-0,3	-0,2	0,1
LSS Fritid	0,0	0,0	0,0
Daglig verksamhet	-0,2	0,0	0,2
Barn- och ungdomsverksamhet	-0,2	-0,2	0,0
Socialpsykiatri	-0,1	0,0	0,1
Summa	-1,5	-0,3	1,2

6. Fem år i sammandrag.

Fem år i sammandrag	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 105	150 192	153 317	155 696	156 361
Anställda					
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1342	1342	1369	1337	1434
- män %	23,0	23,2	23,8	24,8	25,9
- kvinnor %	77,0	76,8	76,2	75,2	74,0
Antal visstidsanställda, årsarbetare	155	134	137	97	80
- män	26	30,6	34	35	35
- kvinnor	74	69,4	66	65	48
Antal timavlönade, totalt årsarbetare	313	272	316	327	342
- varav män	96	94	109	109	112
-varav kvinnor	217	178	207	217	230
Arbetstid					
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	96,1	96,2	95,9	96,9	97,2
- kvinnor	95,8	95,8	95,6	96,6	97
- män	97,1	97,5	96,8	97,7	97,7
Organisationsutveckling					
Antal intraprenader	1	1	1	1	1
Antal klagomål, antal registrerade	25	32	34	38	30

Fem år i sammandrag	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt LSS*	1280	1294	1312	1369	1380
- varav män %	57	57	57	56	58
- varav kvinnor %	43	43	43	44	42
Antal unika personer inom stöd till personer med funktionsnedsättning enligt SoL*	720	738	793	830	784
- varav män %	53	54	53	53	52
- varav kvinnor %	47	46	47	47	48
Antal personer med personlig assistans	56	53	53	54	53
- varav män %	46	44	43	37	40
- varav kvinnor	54	56	57	63	60
- med statlig assistansersättning (LASS)	37	32	34	30	30
- utan statlig assistansersättning	19	21	19	24	23
Varav timmar	527	475	549	558	427
Antal personer med bostad för vuxna, enligt LSS, (platser)	464	486	488	486	486
- varav män %	60	59	60	58	58
- varav kvinnor %	40	41	40	42	42
- därav vuxna inom Socialpsykiatri (antal)	40	40	43	43	40
Personer, bostad för vuxna, enligt SoL,	36	36	33	31	43
- varav män %	64	67	70	75	72
- varav kvinnor %	36	33	30	25	28
Bostäder för barn och ungdom, LSS (platser)	5	7	8	9	9
- varav män %	40	57	50	56	56
- varav kvinnor %	60	43	50	44	44
Antal personer med boendestöd, enligt SoL	575	605	637	658	657
- varav män %	51	53	51	51	52
- varav kvinnor %	49	47	49	49	48
- varav Socialpsykiatri (antal)	326	351	598	625	628
Antal personer med korttidsvistelse, enligt LSS	125	127	124	138	156
- varav män %	58	60	61	59	61
- varav kvinnor %	42	40	39	41	39

Fem år i sammandrag	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Antal personer med korttidstillsyn, enligt LSS	73	66	65	70	77
- varav män %	55	60	59	63	65
- varav kvinnor %	45	40	41	37	35
Antal personer med daglig verksamhet, enligt LSS	514	525	536	539	555
- varav män %	55	53	53	53	54
- varav kvinnor %	45	47	47	47	46
Personer med dagverksamhet, enligt SoL	146	144	161	146	149
- varav män %	54	52	53	54	54
- varav kvinnor %	46	48	47	46	46
Personer med ledsagarservice, LSS	316	318	298	311	278
- varav män %	54	53	54	55	57
- varav kvinnor %	46	47	46	45	43
Personer med avlösarservice, LSS	81	81	71	90	104
- varav män %	59	62	55	52	58
- varav kvinnor %	41	38	45	48	42
Personer med kontaktperson, LSS	446	442	446	474	475
- varav män %	55	55	54	53	54
- varav kvinnor %	45	45	46	47	46
Personer med kontaktperson, SoL	23	1	33	48	52
- varav män %	39	0	40	42	48
- varav kvinnor %	61	100	60	58	52
Antal personer med insats HSE	459	521	513	519	604
- varav män %	58	59	59	59	58
- varav kvinnor %	42	41	41	41	42
Antal personer med insats av SSK	404	491	499	514	544
- varav män %	60	59	59	59	58
- varav kvinnor %	40	41	41	41	42
Antal personer med insats av AT	144	111	85	61	60
- varav män %	48	54	51	54	56
- varav kvinnor %	52	46	49	46	44